Serie nouă
iulie 2012
7
(CXXXIII)
36 pagini
9 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Scena lirică
Adio, Dumitru Capoianu
Flautul de aur
Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila
Iris 35
Remember Valenţiu Grigorescu

În imagine:
Elena Gheorghe

Competență şi performanță

Liviu DĂNCEANU

Photo: Mihai Cucu...

Există oare un decalaj între competență şi performanță ? Mai întâi, competența este definită de ansamblul regulilor care controlează mecanismele generative ale actului componistic, în timp ce performanța este precizată de restricțiile contingente (de spațiu, timp, mod), ori ale capacității intrinsec inovatoare. E simplu de constatat că, atunci când limbajul sonor este frecventat de un creator ”înnăscut”, performanța va domina competența, iar atunci când limbajul respectiv cade pe mâna unui creator ”făcut”, decalajul va surclasa, lesne, performanța. Interesant este că, din ce în ce mai frecvent, performanța este la cheremul competenței. Consecința imediată este înstrăinarea şi reducerea audienței. S-a crezut mult timp că limbajele naturale îl domină pe om, iar omul domină limbajele artificiale. Un sâmbure de adevăr există aici. Ceea ce înseamnă că, tot mai abitir, compozitorii au şansa să supravegheze şi să manipuleze (deci, să supună) componenta artificială a limbajului muzical. Apariția serialismului, cu întreaga lui escortă de semantici avagardiste (de sorginte expresionistă sau suprarealistă) a dus, inevitabil, la denaturalizarea limbajului sonor, implicit la artificializarea şi, pe cale de consecință, la dezumanizarea lui. Muzica este scoasă astfel, tot mai agresiv, de sub tutela naturalității şi plantată în solul arid al artificialității. Parafrazându-l pe G.Steiner, putem afirma că, treptat, a început să se accentueze utilizarea unor mijloace lingvistice matematice, simbolice, electronice, cunoaşterea artistică înstrăinându-se de public, deoarece şi-a distrus punțile de comunicare cu acesta. E-adevărat că ceea ce astăzi aparține unei minorități elitiste, mâine, prin educație, poate fi în beneficiul unei majorități domestice. Dar ceea ce se întâmplă de vreun secol încoace în componistica savantă semnifică îndepărtarea muzicii de necesitățile eterne ale ființei umane. Totul este redevabil tipului de informație pe care limbajul muzical îl comunică publicului. Sunt limbaje (să le spunem, cuantificabile) care transmit informații mensurabile: de pildă, limbajul computațional, al cărui cantitate de informație se măsoară, bunăoară, în biți. Dar există şi limbaje (să le numim, necuantificabile) a căror cantitate de informație nu se poate măsura (bunăoară, limbajul religios sau cel filosofic). Sunt, deci, incomensurabile. Limbajele comensurabile sunt tranzitive, dacă se bazează eminamente pe informație cuantificabilă, iar limbajele incomensurabile sunt, deasemeni, tranzitive, dacă mizează predominant pe informație necuantificabilă. Ei bine, atunci când un asemenea limbaj necuantificabil este guvernat excesiv de informații aparținând limbajelor cuantificabile, el va suporta o perturbare calitativă fundamentală, deoarece informația pe care o comunică devine din tranzitivă, intranzitivă, fiind opacă la orizontul de aşteptare al receptorilor. Prin urmare, cu cât bombardăm mai intens un limbaj necuantificabil (cum este arta sunetelor) cu informație mensurabilă, cu atât favorizăm procesul de alterare al mesajului imanent muzical. Reciproca fenomenului este, deasemeni, posibilă: un limbaj cuantificabil, poate fi subminat dacă este tratat cu informație incomensurabilă. Cum ar arăta, de exemplu, o formulă matematică exprimată printr-o secvență sonoră ? Nu ne propunem aici căutarea şi, cu atât mai puțin, găsirea unor soluții. Credem însă că un punct de pornire ar putea fi tâlcul cuvintelor din zicala ”ce-i al meu e pus de-o parte”.

DIN SUMAR

Săptamâna Internațională a Muzicii Noi 2012 ____ 2-5
Eveniment la Ateneu ____ 6
“Flautul de Aur” ____ 7
Adio, Dumitru Capoianu! ____ 11
Opera din Timişoara - 65 ____ 12
Opera pentru copii ____ 13
Don Quijote ____ 14
Festivalul Viva Vox ____ 15
Punctul pe j... azz ____ 19
Festivalul “George Grigoriu” ____ 20-22
Iris 35 ____ 24
Gabriela Daha ____ 27
Recenzii ____ 28-29
Ştiri ____ 30-31
Juniorii ____ 32
Valențiu Grigorescu ____ 34

George Balint – o nouă operă

Olga GRIGORESCU

„Prin intermediul artei, suprarealismul este un excelent exercițiu de acceptare a nelimitării imaginației umane, de exercitare entuziastă a creativității în afara tiparelor, în deplina conştientă a existenței acestora" - ne spune Irinel Anghel în prefața catalogului realizat pentru Festivalul „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi", indicând tema propusă anul acesta celor invitați să participe cu lucrări.

Compozitorul George Balint a răspuns provocării printr-o Operă executată în concert, în care ideea, scenariul şi muzica îi aparțin.

Un titlu criptic la prima vedere, **„Maiism"**, ne indică de fapt conținutul, căci urmează imediat explicația: **Moduri de aşteptare, Imnuri, Istorioare şi Sunete Muzicale.** O ilustrare prin diferențiate procedee a stării de ...„aşteptare", aflată în mai multe ipostaze: acomodare, pregătire, întâmpinare, ascultare, mulțumire şi reflecție.

Dat fiind că estetica suprarealistă permite explorarea unor zone ideatice şi imagistice foarte disparate, el a alternat pe parcursul a 19 numere prezentul imediat (dialogurile din prolog şi epilog care fixează cadrul în care are loc spectacolul), învățăturile moralizatoare luate din Imnurile sacre – „expresia celei mai înalte filozofii pitagoreice"- transmise de un reprezentant de seamă al celebrei şcoli antice, învățatul Hierocles, şi câteva mici scenete comice aflate în scrierile unui alt savant iluminat, indianul Osho, cel care a sintetizat căile spirituale majore oferite de Yoga, Zen, Taoism, Tantra şi Sufism. Această vastă panoramare ideatică, în care găseşti generoase îndemnuri la gândire, la reflecție asupra vieții şi coexistenței noastre în lume, a fost realizată cu ajutorul unui grup vocal format din trei actori şi patru cântăreți, a unui grup instrumental destul de bogat, conținând 16 partide soliste, şi a unui fond sonor preînregistrat pe CD.

George Balint este un creator extrem de inventiv şi totodată foarte minuțios în felul în care gândeşte construcția fiecărui moment în parte, dar şi arcul mare al întregului „spectacol", căci, în cele din urmă, rezultatul este un „spectacol" cu adevărat.

Chiar dacă indicațiile lui precise şi numeroase nu au putut fi integral respectate (timpul prea scurt de pregătire, numărul redus de repetiții), am remarcat dinamismul scenariului, al discursului în general, totul fiind în mişcare. Interpreții, în special instrumentiştii, au fost trimişi în trei locuri diferite ale sălii, pe scenă, la balcon şi pe culoarele de pe cele două laturi, în afara scaunelor (spectacolul a fost gândit pentru „Aula Palatului Cantacuzino „), în aşa fel încât auditorii să fie surprinşi, să fie înconjurați permanent de „magia" sonoră multicoloră creată de autor.

George Balint (foto: Mihai Cosma)

Deşi cele două lumi care alternează sunt contrastante, cea comică şi cea gravă, ceva le uneşte dincolo de prima impresie; este concluzia la care ajunge fiecare din scenetele şugubețe inspirate de Osho, tot o reflecție asupra vieții, tot un sfat înțelept de urmat, rimând în cele din urmă cu îndemnurile Imnurilor sacre, stabilind astfel un fel de armonie interioară a întregului.

Există şi în desfăşurarea strict muzicală o anume unitate, motive din Prolog sau de pe parcurs putând fi regăsite în alte secvențe spre final. Desigur, sonoritățile care susțin enunțul Imnurilor este cu totul alta decât cea a scenetelor comice. Timbruri grave, ritmică solemnă cu valori mari, melopei vocale cu sens incantatoriu. Spre deosebire de acestea, scenele comice sunt pline de şfichiuiri sonore, motive capricioase, jocuri de silabe uneori cu sens imitativ, efecte onomatopeice. Fondul sonor înregistrat pe CD a contribuit de asemenea la conturarea unor momente, fie de amploare, fie de mai mare sugestie.

Complexitatea acestui „spectacol" a solicitat interpreților eforturi deosebite. Am remarcat frumusețea vocilor alese şi strădunța de a reda cât mai fidel partitura; ne referim în primul rând la mezzosoprana Antonela Bârnat, foarte expresivă în tot ce a cântat, la soprana Ligia Dună cu sclipirile când metalice, când cristaline, dar şi la basul Marius Boloş, posesor al unui glas cu ample reverberații. Participarea compozitorului Cristian Alexandru Petrescu în ipostază interpretativă vocală a fost, ca întotdeauna, variată, creativă, plină de vioiciune şi umor. Cei trei tineri actori, Armine Vosganian, Lucian Rus şi Marian Olteanu au adus prospețime replicilor vorbite, deşi prestația lor ne-a părut puțin rigidă, declamatorie, în timp ce am fi dorit-o mai nuanțată, mai expresivă. Ansamblul instrumental „Profil" şi-a dovedit maleabilitatea şi posibilitățile coloristice multiple.

„Maiism" a fost o primă audiție complicată, pretențioasă, pe care numai autorul ei, George Balint, o putea conduce, coordona, dirija. A făcut-o cu aplomb, cu o mare putere distributivă şi o mare concentrare, impresia finală pentru noi cei din sală fiind aceea a unui act artistic impresionant şi a unei lucrări cu semnificație spirituală înaltă. „O muzică generează un etos, nu o idee – ne spune compozitorul în programul de sală - Ea te cuprinde holistic, determinându-te din interior, fără să bagi de seamă. Nu are rost s-o analizezi, căci spune mult mai puțin decât revelează. Precum o poveste, trebuie ascultată doar cu inima. Abia atunci este posibil să-i atingi înțelesul". Şi, adăugăm noi, o adevărată punere în scenă ar fi realmente un câştig.

Muzica lui Ulpiu Vlad

Mircea ŞTEFĂNESCU

În seara zilei de 27 mai, la Aula Palatului Cantacuzino, compozitorul Ulpiu Vlad a prezentat publicului patru dintre creațiile sale camerale, pentru care şi-a asigurat colaborarea de excelență a interpreților Ion Ivan Roncea, harpă, Ion Bogdan Ştefănescu, flaut şi Roman Vlad, pian.

Atracția față de acest moment muzical a făcut ca publicul să fie numeros şi format din compozitori, critici muzicali şi muzicologi, cât şi din melomani interesați de apariția în recital a unora dintre creațiile şi lumile sonore ivite în real de Ulpiu Vlad.

Sub sigla evocatoare **Lumini şi rezonanțe**, am audiat **Din sunetele privirii III** pentru flaut si bandă, **Gri şi rezonanțe II** pentru harpă şi bandă, **Rezonanțe-n viitor XI-B** pentru pian şi bandă şi **Lumină pentru viitor**, pentru flaut şi harpă. S-au recitat versuri, în lectura autorului, de către Ion Bogdan Ştefănescu, şi versuri de Marin Sorescu, în lectura lui Roman Vlad, în sens de respiro în această suită a unor desfăşurări sonore şi de implicații ideatice intense şi tulburătoare ca problematică, motivație, portanță şi densitate.

Muzica lui Ulpiu Vlad este modelată prin determinarea narațiunii, fiecare linie sonoră şi fiecare grup de sunete sincrone, inclusiv figurările cu filiația muzicii de film puse în sonor de înregistrările prealabile pe bandă, sunt personalizate.

Ulpiu Vlad are un stil propriu, şi creează lumi muzicale în care transfigurează realitatea. Şi nu o desfigurează.

În trăsăturile de caracter şi în temperamentul său nu se învederează nimic din ceea ce s-ar putea defini ca un contrast reliefant pentru forța şi vitalitatea muzicii sale. Muzica lui Ulpiu Vlad emoționează profund, dar pe alte deschideri, față de muzicile din alte orizonturi, şi nu ne intimidează. Şi ascultând, fie şi aceste 4 titluri din programul de recital pe care l-am evocat, o analogie şi o înlănțuire asemeni ADN-ului se face, muzical vorbind, cu Enescu şi cu Bartok. Aici se pot spune mai multe, rămân însă la o imagine, şi nu la o similitudine, care alătură melopeele din muzica lui Ulpiu Vlad şi cutremurătorul şi celebrul solo de corn englez din *Suita a II-a*, *Săteasca* de Enescu, solo singular şi singuratic şi însingurat şi clamat în haos.

Ulpiu Vlad poate întrucâtva să aibă mulțumirea că nu trăieşte sub un cer cu stele nesigure şi una mult mai importantă, aceea că, artistic privind lucrurile, el poate dărui.

Am citat la începutul acestei cronici numele soliştilor care au apărut la un moment sau altul pe podium.

Este de subliniat astfel impresionantul contur şi relevanta expresie pe care flautistul Ion Bogdan Ştefănescu a conferit-o, cu superb talent şi largă

Ion Bogdan Ştefănescu, Roman Vlad, Ulpiu Vlad, Ion Ivan Roncea

înțelegere, acestei muzici, în felul ei, ca nici o alta. Acestei prezențe muzicale, Ion Bogdan Ştefănescu i-a adăugat o altă fațetă a condiției sale artistice şi creatoare, şi anume ne-a recitat câteva dintre poemele sale în versuri, dovadă a admirabilei sale condiții intelectuale.

Harpistul Ion Ivan Roncea, a cărui măiestrie, experiență şi conştiință artistică îl confirmă drept unul dintre cei mai importanți muzicieni ai scenei noastre de recital şi de concert, şi asta încă de multă vreme, s-a profilat realmente spectacular cu instrumentul său în interpretarea paginilor scrise de Ulpiu Vlad, până acolo încât în momentele de tensiuni intense şi de conglomerate de energii năvălitoare, practic nu se mai auzea o harpă, ci un pian...

Pianistul şi compozitorul Roman Vlad, inspirat şi cu o uimitoare intuiție muzicală pe claviatură, a făcut corp comun cu multitudinea de evenimențialități sonore cristalizate de partitura componistică. Roman Vlad poartă acel splendid blazon al tinereții, şi natura sa artistică distinctă e împodobită de orizonturi imprevizibile.

L-am văzut şi l-am auzit pe Roman Vlad şi în postura de recitator al unor poezii de Marin Sorescu. A fost o lectură cu dicție, cu accente şi cadențe fireşti, cu şarm şi cu un prea-plin al bucuriei. A fost o întâlnire cu un alt Roman Vlad. În lumea cuvântului...

Un concert extraordinar

Mircea ŞTEFĂNESCU

În programul Săptămânii Muzicii Noi, ediția 2012, concertul simfonic din seara zilei de 23 martie, la Sala Mihail Jora a Radiodifuziunii Române au fost prezente trei compoziții semnate de Sorin Lerescu, Cornel Țăranu şi Adrian Iorgulescu.

Arăt că muzicile auzite – fiecare cu orizonturile respective – mi-au creat o stare de real şi binevenit confort, întrucât am reîntâlnit, asemeni unei mult aşteptate regăsiri, ceea ce este cu adevărat contemporan în sens artistic şi imaginativ, şi ca destin şi ca vocație.

Simfonia a V-a „a viselor" de Sorin Lerescu are configurația pulsatorie şi întrucâtva imprevizibilă a ceea ce este visul, care nu are trecut, ci numai viitor, visul care poate dispărea pe neaşteptate din memorie, sau care poate fi întrerupt sau dominat de zguduiri şi coşmare şi uneori vis mai mult decât visul. O orchestrație de o multitudine de felurimi timbrale şi cu deschideri în luminozități auditive şi de umbre ne conduce printr-o imagistică şi confesivă şi continuă şi convulsivă, chiar şi delicată, ca în pictura olandeză, când se lucra cu nuanțe de alb pe alb şi de negru pe negru.

Diferencias de Cornel Țăranu, încă din titlu anunță o disjuncție, şi strict organologic, semnalul porneşte de la însăşi alegerea saxofonului bas ca instrument solo. Saxofonul bas care, cum se spune nu se mariază de nici o culoare cu o orchestră de corzi, şi cu o formație de suflători oarecum în stil preclasic. Scena sonoră este astfel şi terifiantă şi de o permanent lovitoare tensiune dramatică. Saxofonul este un personaj, el are un rol. Şi semnifică monstrul, acestea fiind Diferencias - diferențele – între valoare, strălucire, frumusețe şi demnitate, şi ceea ce este şi rămâne în sub-uman, monstrul pe care aceste valențe superioare ale spiritului îl împing la expiere. Avem aici spectacol, avem aici ceva, dar şi altceva decât în teatru.

Saxofonistul Daniel Kientzy din Franța este un muzician cunoscut şi întâlnit de ani de zile pe scenele de concert de la noi, el fiind specializat pe interpretări de partituri care au reprezentat şi reprezintă noutatea, avangarda, dincolo de tot ce este şi ar fi **deja vu**... Aici însă, in **Diferencias** de Cornel Țăranu, el a dat o probă de excelență, şi cred că a înțeles că dincolo de notațiile din ştimă există acea personalizare cu rol dramatic, adică exact ceea ce face actorul, dar nu cu spusele articulate. Cornel Țăranu a generat şi a realizat împreună cu solistul creației sale, o reuşită pentru literatura muzicală universală.

Simfonia a 3-a, cu cor şi orgă, de Adrian Iorgulescu se impune prin expresia sa strict muzicală şi de înalt suflu. Ascultând-o, mi-a venit în minte, din antecedentele mele livreşti, un gând spus cândva de Andre Malraux... „Secolul XXI va fi religios, sau nu va fi"...Avem aici orchestra simfonică mare, avem orga, avem corul de voci feminine şi totul relevat cu luminiscențe şi reflexe situate în strălucirea de vitralii. La Adrian Iorgulescu performanța componistică şi forța creatoare se îmbină frumos şi firesc cu universul axiomatic puternic care emoționează şi ne face distinşi.

În arta lui Adrian Iorgulescu se înmlădiază virtuozitatea componistică cu ilustrarea de expresii şi efigii într-o mare de spații fin româneşti, spații înalt siderale şi de conştiință lucidă şi ardentă, fresce cu umbre şi încânturi, metope de conglomerate şi rarefieri sonore, ca la metopele de la Adam Klisi şi totul cu elansarea mai totdeauna dincolo de intonațiile posibile, şi mai mult, la iminența cuvântului.

Aceste partituri, în special **Diferencias pentru saxofon bas şi orchestră**, în primă audiție absolută, de Cornel Țăranu şi **Simfonia a 3-a** de Adrian Iorgulescu, sunt antologice, şi cu un drept cert să-şi aibă locul pe afişele Filarmonicii din Bucureşti, ca şi al altor orchestre simfonice din țară, şi nu numai. Şi aici nu este vorba nici de vreo euforie, nici de o facilă pledoarie pro domo.

Orchestra Națională Radio şi Corul Național Radio merită toate mulțumirile pentru condiția lor interpretativă de certă recunoaştere.

Dirijorul Tiberiu Soare şi maestrul de cor Dan Mihai Goia – primesc admirația şi felicitările noastre pentru modul impresionant în care au navigat prin lumile sonore ale acestor creații, conferindu-le atât relieful, cât şi înțelesurile specifice.

Surprize, surprize...

Despina PETECEL-THEODORU

Un concert simfonic susţinut de către Orchestra Filarmonicii „George Enescu”, sub bagheta dirijorului Horia Andreescu, având-o ca solistă pe pianista Mihaela Ursuleasa, cu un program alcătuit din două opus-uri romantice de referinţă – *Concertul nr. 2 pentru pian şi orchestră în fa minor, op. 21* de Frédéric Chopin şi *Simfonia a III-a, în Mi bemol major, op. 97, „Renana*”, de Robert Schumann -, precedate de o primă audiţie românească – *Lumina drumurilor,* de Ulpiu Vlad – va reprezenta întotdeauna garanţia unei seri muzicale de autentică valoare artistică.

Prima surpriză – plăcută de altfel – a constituit-o includerea în program a unei prime audiţii româneşti: *Lumina drumurilor* de Ulpiu Vlad, autor ale cărui partituri simfonice – adevărate „vehicole”, călătorind prin „*Lumina viselor*” şi „*Dincolo de vise*”, în speranţa de a le descoperi „taina” – nu se mai făcuseră auzite sub cupola Ateneului, de mai bine de două decenii!

În ultimii ani, compozitorul şi-a decantat expresia muzicii, estompând contrastele, adesea conflictuale, eruptive, dintre starea de visare contemplativă şi cea bulversată de coşmaruri, acordând un spaţiu mai generos luminozităţii şi limpezimii „privirii” interioare, cu „rezonanţe-n viitor”. *Lumina drumurilor* (2011) – lectură în oglindă a *Simfoniei I, „Drumuri în lumină*”, din 1979? – face parte din această categorie estetică. Şi totuşi, mai mult decât în lucrările anterioare, lumina/luminozitatea se aliază aici cu melodia/consonanţa, „iradiind” din *unisonul* distinct al corzilor, chiar din primele măsuri. Dualitatea „transparenţă şi iradiere a unor stări de linişte meditativă” – „tensiune şi dramatism” e marcată, pe de o parte, de zborul în registrul acut, al viorilor, pe de altă parte, de gravitatea şi aerul *quasi* funebru al violoncelelor, ce-şi deapănă *unisonul* cu lentoarea unei dilatări spaţio-temporale... Independent de fluctuaţiile ritmico-timbrale ale suflătorilor, care îmbogăţesc orchestraţia cu sonorităţi complementare, sau de stridenţele explozive ale alămurilor, *unisonul* continuă să existe. El re-apare, leit-motivic, la aceleaşi compartimente ale corzilor, ca un element catalizator, dătător de echilibru sufletesc, pe care autorul doreşte să-l conserve. Solourile de clarinet şi oboi sparg paroxismul ansamblului orchestral, instaurând o atmosferă purificatoare de nobilă expresie. Este momentul în care „drumurile” sonore încep să se bifurce, trecând din lumină spre întuneric, într-un joc ireal de umbre şi lumini. Revenirea *unisonului* – de data aceasta iniţiat de compartimentul violoncelelor şi secondat de cel al viorilor – pregăteşte, prin accentuarea tensiunii lăuntrice, vecină însă cu fervoarea, apariţia unui traseu melodic în care reverberează, parcă, motivul spiritualizat, al Preludiului la *Parsifalul* wagnerian... Fenomenul acesta de *drumuri alternative*, se repetă până la sfârşitul lucrării, subliniind starea de spirit a compozitorului, „captivat de sufletul muzicii” şi de „energiile superioare” pe care le emană şi pe care e nevoie doar „să le descoperim şi activăm.” Fermecaţi probabil de frumuseţea muzicii, instrumentiştii Orchestrei Filarmonicii bucureştene, în frunte cu excepţionala violonistă Mioara Moroianu, în calitate de concert maestru, şi, deopotrivă, cu dirijorul Horia Andreescu, s-au lăsat purtaţi pe „drumurile” mai line sau mai accidentate ale piesei lui Ulpiu Vlad, identificându-se cu fiecare dintre ele - căci, fiecare dintre ele conţine ceva din trăirile tipice oricărei vieţi psihice umane. *Drumurile* – ca tot atâtea cărări spre sine însuşi – ne apar ca o confirmare a faptului că Ulpiu Vlad e foarte aproape de stadiul *luminii cathartice* a stării sale existenţiale, pe care o şlefuieşte necontenit *şi* prin intermediul propriilor creaţii. Reacţia publicului a fost şi ea neaşteptat de spontană şi entuziastă faţă de o lucrare contemporană – o dovadă concludentă că atât creaţiile lui Ulpiu Vlad, cât şi ale altor confraţi – fie de generaţie, fie din generaţiile maeştrilor lor – ar merita să fie ascultate nu doar o dată pe an, în cadrul Săptămânii Internaţionale a Muzicii Noi, sau în *Portretele de compozitor,* organizate sporadic de către Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor, pentru un cerc restrâns de profesionişti!

Cea de-a doua surpriză – generatoare de oarecare tensiune în rândul publicului! - a fost anunţul transferării, în prima parte a programului, a *Simfoniei a III-a* de Robert Schumann. Dar, făcând abstracţie de această inversare am constatat – *mutatis mutandis* – cum, suflul adesea romantic al piesei lui Ulpiu Vlad, datorat contrastelor dintre cantabilitate şi dezlănţuirile pasionale, patetice, ale demersului sonor, se prelungeau parcă în elanurile romantice ale partiturii schumanniene – desigur, cu deosebirea că dinamica lor tindea spre exuberanţă, spre exultare, determinate contactului sufletesc al autorului cu natura spaţiului german, traversată de apele Rhinului... Cu o gestică simplificată, elegantă, mai degrabă sugerând intrările instrumentelor, ca şi *devenirea* frazelor muzicale – printr-o tehnică „fenomenologică”, deprinsă din contactul cu Maestrul Sergiu Celibidache, în cadrul cursurilor de măiestrie de la Trier şi München şi perfecţionată pe parcursul îndelungatei sale experienţe dirijorale, la pupitrele unor ansambluri simfonice europene renumite -, Horia Andreescu a stăpânit admirabil orchestra şi partitura schumanniană, construind Simfonia cu aplomb, creativitate, trecând cu supleţe şi precizie, de la impetuozitatea „vioaie” a primei mişcări (*Lebhaft*), la aerul graţios, pastoral, cu inserturi contrapunctice, din *Scherzo*; de la ritmul de vals, „nu prea rapid”, din mişcarea a treia, intitulată chiar *Nicht schnell*, la dramatismul „solemn”, cu tentă morbidă, de sorginte ceaikovskiană, al părţii a IV-a (*Feierlich*), ca un lamento extins pe suprafeţe polifonice de proporţii, şi, de aici, la revenirea, ciclică, a "vioiciunii" din prima secţiune (*Lebhaft*), cu un accent pe caracterul dansant, în ritmuri alerte, perpetue, pentru a culmina cu o somptuoasă *coda* sau *stretta*. Iubitor al contrastelor, al construcţiilor monumentale – vezi predilecţia pentru simfoniile lui Gustav Mahler, Dmitri Şostakovici, George Enescu -, dar conştient şi de importanţa detaliilor, ca în orice arhitectură complexă, Horia Andreescu şi-a canalizat, în ultima vreme, energiile creatoare spre sintetizarea acestor elemente într-un arc unitar – temperat la suprafaţă, dar clocotind de pasiune şi efervescenţă în interior.

Ulpiu Vlad

Cea de-a treia şi cea mai spectaculoasă surpriză a serii de 9 Iunie a constat într-un alt anunţ, care ne informa că, din cauza unei indispoziţii imposibil de remediat până în acel moment, în locul Mihaelei Ursuleasa, care urma să interpreteze cel de-*al doilea Concert pentru pian şi orchestră* de Chopin, îl vom asculta pe pianistul Andrei Licareţ, în *Concertul nr. 1 pentru pian şi orchestră, în Do major, op. 15* de Ludwig van Beethoven!

Tânărul de 30 de ani, Andrei Licareţ, şi-a făcut apariţia pe podium, într-o ţinută neconvenţională, acceptând să se transforme, *ad hoc*, din „auditor”, în solist!

Cu un *touché* de o mare fineţe, o tehnică suplă, cu o muzicalitate înnăscută, cu un acut simţ al frazei şi mai ales al accentelor şi respiraţiilor dintre o secvenţă şi alta, dintre o perioadă sintactică şi alta, menite să pună în valoare sensul muzicii, ca într-o recitare poetică, sau aidoma umbrei ce evidenţiază formele – naturale sau umane – dintr-o operă picturală -, Andrei Licareţ a impus şi a impresionat publicul din primul moment, atacând – *fără partitură*! - cu aplomb şi naturaleţe, *Do major-ul* beethovenian. Arpegierile din partea I, *Allegro con brio*, care păstrează încă spiritul mozartian, anticipând totodată tumultul romantic al opus-urilor beethoveniene de mai târziu, se succedau în perlaje cursive, transparente sau consistente, pline de expresivitate şi plasticitate. În partea mediană, *Largo*, fluidităţii pasajelor cantabile, cu uşoare nuanţe funebre, i s-a alăturat sunetul inconfundabil al clarinetului lui Aurelian Octav Popa, conferind un plus de rafinament discursului muzical. În final – *Rondo. Allegro* – Andrei Licareţ şi-a etalat din nou virtuozitatea, lejeritatea, spontaneitatea, siguranţa cu care ştie să construiască şi să redea esenţa intrinsecă a unei muzici.

Cred că întâmplarea a însemnat totodată un *test* deoarece nu e deloc simplu – oricât de versat ai fi în conclucrarea cu ansamblurile instrumentale - să acompaniezi un solist apărut ca *Deus ex machina*, fără nici o repetiţie prealabilă şi, totuşi, rezultatul să fie unul la fel de performant şi de precis, ca şi când ar fi avut la dispoziţie o săptămână întreagă de studiu!!

Absenţa Mihaelei Ursuleasa a fost astfel compensată din plin, spre încântarea publicului - iniţial dezamăgit de schimbare! Aplauzele sale interminabile, l-au readus pe podium pe Andrei Licareţ, care a oferit drept supliment, partea a III-a, *Scherzo. Allegro assai*, din *Sonata în Re major, op. 28, „Pastorala”,* de acelaşi Ludwig van Beethoven.

În ciuda derutantelor inadvertenţe iniţiale, Concertul din 9 Iunie a fost o reuşită demnă de..."Cartea recordurilor"!

Recital eveniment la Ateneu

Carmen MANEA

Ca şi în anii precedenţi, am aşteptat cu emoţie şi interes recitalul cameral susţinut de pianistul **Valentin Gheorghiu** şi violonistul **Gabriel Croitoru**, un duo consacrat pe scenele de concert româneşti. Ca şi în alte ocazii, cei doi artişti au inclus în programul de sonate din 24 aprilie, capodopere ale genului muzical: *Sonatele opus 12 nr.1* şi *opus 24 nr. 5* de Beethoven şi *Sonata în la major* de César Franck. Ca trăsături generale ale interpretării de excepţie a celor doi artişti menţionăm: echilibrul perfect între conţinut şi expresie, între respectul faţă de trăsăturile stilistice ale lucrărilor abordate şi propria viziune, între sensibilitate şi gândirea muzicală. Ceea ce impresionează în prestaţia duo-ului este nu doar sincronizarea propriu-zisă (la nivelul preciziei ritmice, al planului dinamic şi agogic), concepţia unitară asupra repertoriului, sau realizarea artistică la cel mai înalt nivel, ci şi capacitatea comunicării directe cu publicul, care devine co-participant în procesul interpretativ.

Pe tot parcursul recitalului am simţit pasiunea şi dăruirea celor doi artişti pentru muzică, emoţia lor sinceră în faţa capodoperelor; chiar dacă era vorba despre lucrări prezentate de multe ori în cariera lor, interpreţii au transmis entuziasmul şi prospeţimea caracteristice prestaţiei din tinereţe. Ne-a impresionat armonia creatoare stabilită între cei doi parteneri, care a condus la o interpretare deosebit de sensibilă şi elevată, remarcabilă prin simplitatea, sinceritatea şi firescul exprimării.

Foto: Mihai Cosma

Calitatea de excepţie a recitalului s-a datorat nu numai colaborării fericite dintre cei doi muzicieni, ci şi aportului fiecăruia dintre ei; maestrul Valentin Gheorghiu a făcut dovada harului incontestabil, a inegalabilei arte pianistice şi a experienţei îndelungate, iar Gabriel Croitoru a contribuit cu violonistica sa de excepţie, cu tonul vibrant, inconfundabil, menit să evidenţieze plenar expresivitatea muzicii.

În debutul programului a fost prezentată *Sonata opus 12 nr. 1 în re major* de Beethoven, lucrare aparţinând aşa-numitei perioade *clasice* din creaţia compozitorului. Dacă în prima mişcare *Allegro con brio* interpreţii au evidenţiat cu fantezie varietatea tematică, verva şi strălucirea discursului muzical - remarcabil prin inspiraţia melodică şi originalitatea mijloacelor componistice -, în cea de-a doua mişcare *Andante con moto. Tema con variazioni*, aceştia au creat tablouri muzicale contrastante, de o rară frumuseţe. Finalul *Rondo-Allegro,* a prilejuit interpreţilor ocazia de a releifa cu rafinament şi nobleţe cantabilitatea cuceritoare şi caracterul dansant şi al muzicii; publicul a fost fascinat de frumuseţea, originalitatea şi dinamism fără egal al imaginilor muzicale, care evocau un caleidoscop de stări sufleteşti diverse, situate între optimism, serenitate şi exuberanţă.

A urmat celebra *Sonată opus 24 nr. 5 în fa major*, supranumită *a primăverii.* Prezentarea acestei capodopere a prilejuit celor doi mari artişti ocazia de a-şi dezvălui plenar fantezia creatoare; pentru ei, lucrarea lui Beethoven constituie un simbol şi o stare sufletească ce îngemănează original o multitudine de conotaţii afective şi intelectuale. Ascultând *Sonata primăverii*, publicul a avut senzaţia că aude ceva nou. Artiştii au redat puritatea şi sinceritatea sentimentelor compozitorului şi au evocat cu măiestrie combinaţia inedită a virtualităţilor muzicale cu cele picturale şi poetice. Inspiraţi de magia muzicii, interpreţii au creat o lume a imaginarului, infinit mai bogată şi mai frumoasă decât lumea reală şi au transmis publicului emoţia artistică şi starea de elevaţie spirituală.

Prima mişcare *Allegro* a dezvăluit o bogăţie fără egal de nuanţe şi stări sufleteşti. Artiştii au evocat lirismul interiorizat de factură poetică şi delicateţea temei întâi, în contrast cu energia şi accentele pasionate ale temei a doua (care amintesc violenţa unei furtuni). Publicul a fost fascinat de expresivitatea şi subtilitatea cu care au fost conturate ideile melodice şi schimbările armonice, de modul în care s-a desfăşurat dialogul celor două instrumente, de felul în care au fost realizate contrastele de nuanţe şi de stări afective. Mişcarea a doua, *Adagio molto espressivo*, a prilejuit artiştilor ocazia de a-şi valorifica plenar sensibilitatea şi fantezia. Aceştia au pus în valoare lirismul şi caracterul contemplativ al discursului muzical şi au realizat prin contrast momente de intensificare a expresiei (în secţiunile în tonalităţi minore). În cea de-a treia mişcare, *Scherzo-Allegro molto*, am admirat virtuozitatea şi dezinvoltura instrumentală, dialogul plin de vervă al celor două instrumente. Atmosfera de serenitate şi exuberanţă a fost reinstaurată în ultima mişcare a sonatei, *Rondo–Allegro ma non troppo*. Cei doi maeştri au evocat cu multă subtilitate caracterul dansant şi atmosfera plină de seninătate a muzicii; ei nu s-au preocupat doar de reliefarea expresivităţii muzicii şi a inovaţiilor stilistice aduse de Titanul de la Bonn, ci au reuşit să traducă semnificaţia şi transcendenţa mesajului muzical.

În încheierea recitalului am ascultat *Sonata în la major* de César Franck, lucrare reprezentativă pentru compozitor, dar şi pentru repertoriul cameral universal. Elaborată în patru mişcări contrastante din punct de vedere al conţinutului, al formei şi al tempo-ului, sonata aminteşte grandoarea arhitecturii sonore a creaţiilor lui Bach. Prin prestaţia lor expresivă şi elevată în acelaşi timp, interpreţii au oferit publicului bucuria supremă pe care o caută în muzică: abolirea contingenţelor materiale în favoarea exaltării vieţii spirituale. Prima mişcare, *Allegretto ben moderato* a sugerat muzical, cu multă nobleţe şi expresivitate anumite probleme şi întrebări existenţiale. În mişcarea a doua, *Allegro* a avut loc o adevărată confruntare între forţe potrivnice (întreruptă de anumite fraze lente, interiorizate); a urmat o nouă mişcare cu carcater meditativ, intitulată sugestiv *Recitativo-Fantasia. Ben moderato.* Bogăţia imaginilor muzicale a fost redată cu o expresie originală, marcată de emoţie artistică şi de elan sentimental. În finalul sonatei, *Allegretto poco mosso*, am admirat capacitatea interpreţilor de a comunica publicului tezaurul de frumuseţe şi nobilele idealuri evocate în această creaţie sublimă şi profundă.

Artiştii au prezentat la bis *Burlesca pentru vioară şi pian*, o lucrare plină de vervă şi strălucire, scrisă de maestrul Valentin Gheorghiu în anul 1946 - publicată recent la editura Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti -, pe care compozitorul i-a dedicat-o violonistului Gabriel Croitoru. Magia acestei seri de neuitat ne-a făcut să reflectăm asupra „secretului" celor doi mari artişti, pentru care interpretarea constituie în acelaşi timp o *încheiere* şi un *punct de plecare.* După ce au fost cântate pe scenă, lucrările oferă interpreţilor ocazia de a descoperi şi experimenta noi modalităţi de exprimare (la nivel expresiv şi semantic); publicului i se deschid multiple posibilităţi de receptare a frumuseţilor acestora şi a mesajului muzical. Prestaţia muzicală celor doi artişti este atât de expresivă şi originală prin ea însăşi, dăruind ascultătorilor momente unice de înălţare sufletească şi dorinţa de reveni la un nou concert.

Un instrument de vis: „Flautul de Aur”

Ion Bogdan Ştefănescu

Vorbind despre instrumentul la care cântă, Ion Bogdan Ştefănescu, cel mai renumit flautist român al prezentului, mărturiseşte: *„Flautul de aur -* ***Muramatsu -*** *este un vis atins. Cred că orice flautist pe lumea asta îşi doreşte un astfel de instrument.* Între legendele muzicii, un instrument „cu totul si cu totul de aur”, reprezintă ceva de nepreţuit, aşa cum era sunetul celebrissimului interpret francez Jean-Pierre Rampal, care cânta cu un astfel de flaut şi în concertele susţinute la Bucureşti. Asemenea este instrumentul care a fost înfăţişat publicului în perioada 25 aprilie-7 mai, în cadrul turneului „Flautul de Aur” susţinut de flautistul Ion Bogdan Ştefănescu şi pianistul Horia Mihail, doi maeştri ce ating maturitate în acest deceniu.

Flautul ce aparţine lui Ion Bogdan Ştefănescu este unicul de acest fel din ţara noastră, şi a fost creat special pentru artistul român la celebra fabrică **Muramatsu** din Japonia, renumită în toată lumea pentru calitatea flautelor pe care le produce dar şi pentru faptul că fiecare angajat este obligat să studieze flaut în cele mai importante şcoli ale lumii. Flautul lui Ion Bogdan Ştefănescu a fost ales de o echipă de specialişti ai firmei care l-au ascultat şi imprimat pe muzicianul român cântând pe mai multe flaute de aur de diferite categorii, alegând în cele din urmă pentru el flautul de 18 karate masiv. Revenim la spusele lui Ion Bogdan Ştefănescu: *“Îmi doresc, în primul rând, ca sunetul de flaut să ajungă la sufletul oamenilor, să-i mângâie pentru o clipă şi astfel să devină mai îngăduitori unul cu altul, mai zâmbitori şi, de ce nu, mai optimişti.”*

În cele cinci oraşe alese pentru această expediţie neobişnuită, Ion Bogdan Ştefănescu şi Horia Mihail au parcurs un repertoriu ce porneşte de la limpezimea sonoră a lui Bach şi Mozart, traversează romantismul unei partituri de Dvořak, apoi sonorităţile şi armoniile neoclasice ale lui Poulenc şi ne confruntă cu contemporanii Taktakishvili şi Mower.

Duoul flaut-pian a fost astfel fi ascultat la: Braşov, Sala Reduta – 25 aprilie, Piteşti, Casa de Cultură – 26 aprilie, Reşita, Palatul Culturii – 27 aprilie, Bucureşti, Sala Radio – 2 mai, Caracal, Teatrul Dramatic – 7 mai. Complex si atractiv, programul turneului oferea publicului, la Braşov, Piteşti şi Bucureşti, o ***expoziţie de flaute organizată de Wiener Flötenwerkstatt.*** În cursul celor 25 de ani de existenţă, Wiener Flötenwerkstatt a devenit unul dintre cele mai importante ateliere specializate în producerea şi comercializarea de flaute din Austria, câştigând aprecierea instrumentiştilor de pretutindeni. Aceste expoziţii, coordonate de Mihaela Anica, reprezentantul Wiener Flötenwerkstatt în România, vor însoţi turneul „Flautul de aur”, cu. prezentarea susţinută de interpretul Ion Bogdan Ştefănescu. Întâlnirea cu melomanii bucureşteni în Studioul “Mihail Jora” al Rediodifuziunii române confirmă interesul şi amprenta de personalitate a artistului care şi-a asumat misiunea unor viziuni convingătoare şi de evidentă originalitate. Deoarece se ştie că în viaţa flautistului poezia se îmbină perfect cu muzica, Ion Bogdan Ştefănescu şi-a invitat ascultătorii să-i devină şi cititori, prin lansarea volumului ***“Cuvântul de trecere“***, ce îi poartă semnătura, apărută la Editura Tracus Arte, cu viziunea grafică a lui Mircia Dumitrescu. Multe noi motive, deci, pentru a ne considera părtaşi la destinul de excepţie, în compania unui pianist ca Horia Mihail, ce are temeritatea pornirii într-o a doua aventură a turneului prin ţară cu „pianul călător”.

Finalul celui de al doilea drum pentru Pianul Călător

Cu recitalul de la Sânnicolaul Mare, în Sala festivă a castelului Nako, Pianistul Horia Mihail a atins ultima destinaţie pentru cea de-a doua ediţie a turneului „Pianul Călător”. Este de fapt şi locul în care pianul oferit comunităţii locale de către Radio România, va rămâne timp de trei ani, pentru concertele organizate în oraşul natal al marelui compozitor Bela Bartok. *„Ideea pianului călător poartă două semnături* – declara muzicologul Oltea Şerban Pârâu - *a mea şi a lui Horia Mihail... Ceea ce este important este că Pianul călător nu a rămas o simplă idee ca multe altele şi că a existat susţinerea reală a radioului public şi a conducerii acestuia...*” Acest proiect de anvergură naţională a fost gândit pe trei ani, cel de al doilea turneu fiind realizat de Radio România Cultural şi Asociaţia Culturală Accendo, autentic eveniment cultural şi mediatic. Ideea unor asemenea manifestări, asemenea celorlalte lansate în perioada recentă - „Duelul Viorilor”, „Flautul de aur, „Cele trei dive” – contribuie la situarea pe un nivel de largă răspândire a muzicii aşa-numit clasice. Pianistul Horia Mihail a început a doua ediţie a turneului ”Pianul Călător” în 21 mai, la Mediaş, locul unde a fost lăsat pianul ce l-a însoţit în prima ediţie a turneului, anul trecut. Performanţa artistică a interpretului, niciodată întâmplată până acum şi greu de egalat, are şi indicative neobişnuite de efort. Timp de 52 de zile, pianistul a avut de străbătut peste 7000 de kilometri, încântând mai mult de 7000 de spectatori cu un program de recitaluri şi concerte cu orchestra. Itinerarul turneului s-a finalizat practic cu un *post scriptum* la Chişinău, miercuri 11 iulie – **Rapsodia** de Rachmaninov **pe o temă de Paganini.** *„Sunt surprins că mă simt foarte bine la sfârşitul acestui maraton, uitând, practic, oboseala miilor de kilometri parcurşi şi a zecilor de recitaluri şi concerte susţinute. Contactul cu publicuri atât de diferite, cu oameni dornici de cultură, poate oferi unui muzician susţinerea pentru a-şi duce mai departe misiunea. Atmosfera şi istoria fiecărui loc are, cu siguranţă, momente aparte, care te influenţează într-un fel sau altul.”* a declarat Horia Mihail la finalul turneului. Nu încheiem acest comentariu fără a sublinia originalitatea performanţei susţinute de Horia Mihail şi prin arhitectura unui program care a prezentat publicului ineditul formulelor componistice aparţinând principiului variaţional - parafrază, prelucrare, rapsodie, adică a dialogului cvasi-improvizatoric cu capodopere inspiratoare, subiect repertorial deschis descoperirilor şi, fireşte, performanţelor interpretative semnate Horia Mihail.

Horia Mihail

Articole de
Grigore CONSTANTINESCU

Tradiţionala „Lucia din Lammermoor”

Anca FLOREA

Am revenit în sala Operei din Viena pentru a urmări **Lucia din Lammermoor** de Donizetti, care a „beneficiat” de o serie de reprezentaţii cu mari emoţii, pentru că în opera donizettiană sopranele s-au îmbolnăvit succesiv, iar în seara la care mă refer, rolul titular a fost interpretat de tânăra Brenda Rea, „intrând” însă în locul Dianei Damrau. Mi s-a părut deosebit de interesantă abordarea sa, creionând un personaj timid, timorat, poate chiar fragil, destul de introvertit, aşa încât, pe lângă apariţia scenică şi mişcarea perfect adaptată acelor date, a cântat prioritar în piano (adesea pianissimo), cu scurte momente în forte, glasul său calitativ, luminos, condus cu eleganţă şi rigoare, pretându-se la o asemenea tratare, dovadă fiind şi ovaţiile nesfârşite de care s-a bucurat. Partener i-a fost tenorul Piotr Beczala, aflat în ultima vreme în top-ul internaţional, realizând un Edgardo eroic şi sensibil, etalând un glas metalic şi o tehnică sigură, dezinvolt şi charismatic, cu un adevărat belcanto, dar fără excese sau sublinieri manieriste. La rândul său, baritonul Eijiro Kai a cucerit prin timbrul său întunecat, robust, ideal pentru un Enrico incisiv şi furibund, iar Ho-yoon Chung a fost foarte convingător în Arturo, deloc rezervat aşa cum ne-am obişnuit, ba chiar vindicativ şi cu prestanţă. În rolul Raimondo a apărut basul Sorin Coliban, credibil ca personaj, dar în plan vocal, deşi partitura s-a prezentat fără „tăieturile” tradiţionale, având astfel de susţinut şi scena cu Lucia premergătoare nunţii, am avut sentimentul că emisia nu mai este aceeaşi din vremurile sale bune, că nu mai are siguranţa şi strălucirea care, la început de carieră, îl recomandau ca o mare speranţă, parcurgând acum scriitura cu o anume lentoare, chiar şi în secvenţele dramatice.

La pupitru, Guillermo Garcia Calvo s-a confruntat cu destule probleme, de la impreciziile surprinzătoare ale instrumentelor de suflat şi până la decalaje serioase, fie în raport cu corul, fie cu ansamblurile solistice, ba chiar şi în intervenţiile baritonului care „cerea” un tempo mult mai alert, orchestra rămânând astfel în urmă.

Montarea, datând din 1978 (iată că şi la Staatsoper multe producţii rezistă de mai bine de 3 decenii…), în regia lui Bleslav Barlog, decorurile semnate de Pantelis Dessyllas şi costumele create de Silvia Strahammer, oferă o concepţie clasică, fără nimic deosebit, dar are farmec şi acea atmosferă specifică epocii, cu costume foarte frumoase, dar destul de întunecată atât în scenele de exterior, cât şi în cele de la castel, surprinzătoare fiind însă dispunerea corului, în scena nebuniei”, pe scaunele din stânga şi în dreapta salonului, asistând impasibil la disperarea şi moartea Luciei. De altfel şi plasarea tabloului final cumva în interiorul castelului lui Edgardo, cu pereţi şi arcade ce adăpostesc mormintele strămoşilor, ornate cu sculpturi masive, ar avea logică, dar se transformă într-o eroare în momentul în care, în acel spaţiu, intră şi cortegiul funerar ce poartă trupul Luciei, deci curtenii lui Enrico, duşmanii de moarte ai acelei familii, care au şi determinat de altfel întreaga tragedie, nefiind vorba aici, ca în **Romeo şi Julieta**, de o eventuală reconciliere.

Un spectacol tradiţional, cu glasuri frumoase şi foarte bine susţinute, cu aplauze şi ovaţii entuziaste deopotrivă „la scenă deschisă” şi la final, chiar dacă mă aşteptam ca dirijorul să fie contestat mult mai puternic, măcar de către împătimiţii operei… Probabil că, de această dată, după cele câteva „buu”-uri răzleţe, au preferat să asculte superba muzică interpretată (în adevăratul sens al cuvântului) de solişti tineri de reală valoare.

Un „Don Carlo” cu voci mari

Anca FLOREA

Dacă în urmă cu câțiva ani, la Staatsoper Viena s-a montat versiunea franceză (în 5 acte) a operei **Don Carlos** de Verdi, prezentată atunci, într-un foarte interesant „experiment” alternativ cu vechea producție a variantei în limba italiană, recent aceasta a fost înlocuită cu o punere în scenă realizată de Danielle Abbado, fiul celebrului dirijor, în concepția scenografică modernă imaginată de Graziano Gregori. De altfel, regia nu aduce noutăți (exceptând poate tratarea celor doi buni prieteni – Don Carlo şi Posa – mai aproape de gestica şi reacțiile adolescentine, uneori chiar cu tentă jucăuşă), iar imaginea scenică se construieşte printr-un complicat joc de panouri care deschid sau închid fundalul, coboară foarte jos pentru a sugera închisoarea, creează atmosfera grădinii (poate cea mai frumoasă) prin lumina albastră strecurată prin fantele tăiate în panou şi proiectată pe podea, totul în tonuri cenuşii, senzația de spațiu limitat (nu doar fizic, ci şi spiritual) devenind pregnantă prin desfăşurarea acțiunii într-un fel de cub. Totul este apăsător, amintind perioada întunecată a Inchiziției din Spania Evului Mediu, semi-întunericul aproape permanent fiind colorat doar prin luminile bine gândite, uneori surprinzătoare pentru că,

spre exemplu, în scena autodafe-ului era de aşteptat ca totul să fie înroşit de flăcări sau (simbolic) de sânge, dar culmea, lumina era parcă însorită. Printre foarte puținele elemente de decor, remarcabile sunt lumânările din camera lui Filip, conturând o atmosferă aparte. Mai puțin reuşite sunt costumele, regele Spaniei fiind îmbrăcat mai curând ca… Napoleon, Don Carlo într-un fel de redingotă, Rodrigo poartă o haină fără mâneci mai aproape de… Wilhelm Tell, iar rochiile sunt simple şi nefericit croite, fără personalitate, banale, în timp ce în scena „autodafe-ului” apar, ca într-o lojă, figuranți desprinşi parcă din diverse epoci şi zone europene, înalții prelați au veşminte lipsite de grandoare, doar condamnații fiind mai aproape de „adevăr”.

Distribuția a fost însă fastuoasă, cel puțin ca alăturare a unor „nume” mari, dar în spectacolul pe care l-am urmărit, Ramon Vargas (Don Carlo) s-a confruntat cu serioase probleme de cânt, emițând acutele cu mare dificultate, personajul său rămânând, ca de obicei, la nivelul corectitudinii sub toate aspectele; mult mai expresiv, Simon Keenlyside (Rodrigo) a creat un Marchiz credibil, camarad de încredere al lui Carlo, cu prestanță în secvențele cu Filip,

sensibil şi cu frazare inteligentă în ariile finale, care au stârnit ropote de aplauze. Dacă în Filip II, basul Rene Pape a avut anvergură, a fost impozant dar foarte uman în celebra arie, înfruntarea sa cu Marele Inchizitor a devenit un moment de referință, pentru că Eric Halfvarson a impresionat din nou prin glasul său incredibil, incisiv şi amplu, cu acute terifiante, cu o atitudine pe măsură. Debutând în Elisabtea cu prilejul premierei, soprana Krassimira Stoyanova a propus o interpretare mult mai voluntară, poate chiar răzvrătită sau măcar revoltată în fața nedreptății şi a suferinței sufleteşti, cântul său fiind deosebit de frumos, ceea ce nu aş spune în privința mezzosopranei Luciana D’Intino (Eboli) care, deşi apreciată de presă, nu m-a convins nici ca personaj, cu atât mai puțin sub aspect vocal, pentru că diferențele de registre sunt supărătoare, gravele chiar neplăcute, în „canzona” cântată în compania sopranei Ileana Tonca (un Tebaldo cuceritor) nu a atras prin nimic, în terțetul „din grădină” a fost anostă, rezolvând însă aria mai aproape de aşteptări. Deosebit de bine a cântat Dan Paul Dumitrescu în Călugăr/ Carlo V, vocea sa amplă, rotundă şi generoasă, perfect egală în toate registrele, aducând şi calmul şi autoritatea cerute în cele două roluri, reuşind să se impună pregnant. În scurta sa intervenție, soprana Valentina Nafornită a rezolvat cu acuratețe scriitura, fără a avea însă puritatea şi limpezimea unei Voci din Cer.

Corul a sunat bine, asemeni orchestrei, dar dirijorul Franz Welser-Most a îngrădit cumva derularea generoasă a frazelor, tacând cu precizie de metronom, cu fermitatea unui adevărat conducător care nu face concesii şi nu se lasă înduioşat de romantismul muzicii, ceea ce nu înseamnă că nu au existat şi uşoare decalaje. Privit în ansamblu, a fost un spectacol cu voci mari (şi la propriu şi la figurat), bine echilibrate, dar fără anvergura şi monumentalitatea pe care însuşi Verdi le-a gândit pentru personajele dure sau eroice, plasate într-o epocă în care, la Escorial, sobrietatea şi grandoarea erau suverane, cel puțin în aparență.

In memoriam Ioana Ştefănescu

Un muzician care şi-a îndeplinit misiunea, **muzicologul dr. Ioana Ştefănescu,** şi-a încheiat periplul vieţii la vârsta de 93 de ani. Iniţial un jurist de clasă, doamna Ioana Ştefănescu părăseşte timpuriu cariera descoperind atracţia spre valorile muzicii şi urmând astfel studiile de specializare în domeniul artei, ca discipolul maestrului George Breazul, al cărei asistentă a fost după absolvirea Conservatorului bucureştean. Mai mult de două decenii, doamna Ioana Ştefănescu a fost membru al Catedrei de istoria muzicii, formând numeroase generaţii de studenţi în spiritul iubirii şi pasiunii profesionale pentru arta sunetelor. Coleg de o remarcabilă eleganţă şi distincţie, s-a aplecat ca cercetător asupra istoriei muzicii universale, devenind o autoare de valoare a literaturii româneşti de specialitate prin volumele semnate, în paralel cu studii, articole, cronici conferinţe ce i-au adus satisfacţia de a deveni membră a Uniunii compozitorilor şi muzicologilor din România. Cei care i-am fost un timp aproape, în perioada de profesorat la Universitatea Naţională de Muzică, până în 1975, ne amintim personalitatea sa aparte, de om cu remarcabilă cultură, exigentă în elaborarea lucrărilor destinate a rămâne documente ale literaturii muzicale româneşti – monografia **Johannes Brahms,** cele patru volume intitulate **O istorie a muzicii universale**. Acestea reprezintă o importantă moştenire dedicată urmaşilor, înscriindu-i numele printre maeştrii a căror memorie o respectăm cu preţuirea şi afecţiunea meritată pentru tot ce ne-au dăruit prin munca lor de o viaţă dăruită muzicii. Discipolii, colegii, dar şi cadrele didactice ale actualului corp profesoral nu vor uita această pildă nobilă pentru artă, ce poartă numele profesoarei universitare dr. Ioana Ştefănescu.

Grigore CONSTANTINESCU

De la Roma la Bizanţ

Ioan GOLCEA

Compozitorul Marcel Octav Costea (n. 1957) este, totodată, organist, profesor şi dirijor de cor.

Volumul de *Coruri religioase,* editat la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti (editura *Glissando*), 2012, pe texte sacre în limba latină şi română, cuprinde lucrări destinate ansamblurilor corale mixte şi bărbăteşti, a cappella şi cu acompaniament de orgă.

Creaţia din colecţie este un exerciţiu de stil şi de aplicare a modalităţilor versatile de compoziţie orientate atât de ethosul gregorian cât şi către sorgintea bizantină a cântării corale cu text religios.

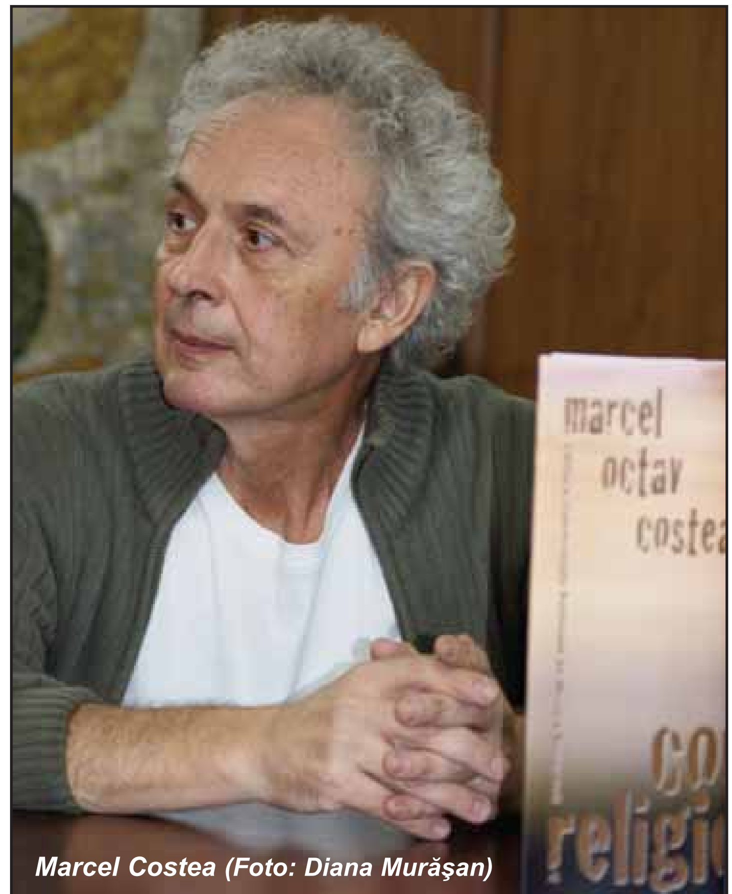
În cuprinsul volumului se găsesc lucrări de sine stătoare (*Ave Maria, Kyrie eleison, Rugăciune, Tatăl nostru*), dar şi creaţii înscrise în ciclu (precum *Trei miniaturi corale pe texte religioase* sau *Triptic religios*). Totodată întâlnim lucrări cu caracter miniatural (*O, bone Jesu, O salutaris Hostia*) şi de o întindere substanţială (*Tatăl nostru, Kyrie eleison, Aliluia*).

Încă de la prima „citire" descifrăm afinitatea compozitorului faţă de muzica gregoriană, care îl fascinează şi îi inspiră melosul. În acelaşi timp, contactul compozitorului cu repertoriul cultic şi de concert destinat orgii se imprimă în diversitatea de mijloace de expresie armonico-polifonice ale opusurilor sale corale, dar şi în limbajul de factură cromatică, promovat cu precauţia căutătorului de echilibru tensional. În acelaşi consens, al simetriei, compozitorul Marcel Octav Costea este preocupat şi de armonia evoluată, aflată mereu la intersecţia dintre modal - tonal - atonal.

Coleţia de *Coruri religioase* marchează o nouă etapă în craţia religioasă a compozitorului MarcelOctav Costea - probabil, cea de maturitate artistică - în care scriitura de tip tradiţional evoluează spre expresia liberă, metrica diversă, polimetrie, politonalism, polimodalism, sintaxe omofone şi polifone îngemănate, monodie cu ethos modern (atonal).

Limbajul muzical melodic este circumscris unei sensibilităţi contemporane, cu evidente rezonanţe atonale (*Kyrie eleison*). Structura melodică se calchiază pe o gândire modală sui generis. Construcţia sonoră se realizează prin dezvoltare motivică, susţinută de un veritabil simţ al evoluţiei individualizate a fiecărei voci corale. Mersul orizontal este tratat cu dezinvoltură, stimulat de numeroase imitaţii, intersectat de cadenţe interioare şi de captivante confluenţe finale în registrul mediu şi nuanţe stinse. Pauzele reprezintă o importantă modalitate de expresie, tăcerile muzicale fiind explorate cu fantezie de către compozitor, atât în articularea discursului în întregul lucrărilor cât şi în evoluţia vocilor sau a grupurilor de voci.

Formele muzicale sunt diferite, de la coral la motet (incluzând Ecteniile şi Heruvicul), alternând procedee consacrate de evoluţie sonoră orizontal-verticală a scriiturii neoclasice cu elemente de notaţie neconvenţională (*Ave Maria* 1, 2).

Marcel Costea (Foto: Diana Murăşan)

Rugăciunea *Tatăl nostru* exprimă capacitatea creatoare şi totodată elaborată a compozitorului de a împleti elemente de limbaj muzical bizantin (monodie însoţită de ison) cu tehnica elaborată a polifoniei renascentiste şi cu recitarea armonică izoritmică.

Aceeaşi pătrundere în esenţa cântului bizantin o sesizăm (din partea autorului) şi în lucrările *Doamne, îndură-Te de noi, Domnul e păstorul meu, Ectenie, Aliluia, Heruvic*.

În lucrarea *O, bone Jesu* (2) sonoritatea corală tinde să atingă rezonanţele orgii, cumulând un sumum de durate uimitor de eterogene şi inspirate.

Privită în ansamblu colecţia de *Coruri religioase* compusă de Marcel Octav Costea promovează un limbaj coral modern, atent structurat de o conştiinţă muzicală înzestrată cu un bogat orizont stilistic şi interpretativ. Darul oferit de autor dirijorilor şi corurilor este unul nepreţuit, pe care aşteptăm să-l fructifice cât mai mulţi interpreţi.

Adio, Dumitru Capoianu

A plecat dintre noi, discret, cum a fost în ultimii ani, compozitorul Dumitru Capoianu, unul dintre ultimii reprezentanţi ai generaţiei de creatori care a format osatura modernă a şcolii româneşti de compoziţie.

Dumitru Capoianu lasă în urmă o creaţie bogată, variată şi valoroasă, ce pendulează între genurile tradiţionale şi muzica de film, orientată cu precădere în direcţia animaţiei (Omuleţul lui Ion Popescu-Gopo, premiat cu Palme d'Or la Cannes, este ilustrat cu muzica lui Dumitru Capoianu).

A avut şi responsabilităţi publice, fie în cadrul Comisiei Simfonice a UCMR, în Consiliul de Conducere al aceleiaşi instituţii, ori la Radiodifuziune, la Filarmonică (unde a fost director), la Uniunea Cineaştilor (a înfiinţat şi a condus Asociaţia Autorilor de Coloană Sonoră) sau în structurile alese ale statului, înainte de 1989.

Un om vesel, mare amator de calambururi, prieten devotat, mereu gata să relateze istorii palpitante sau amuzante din viaţa artistică, ferm în convingeri, luptând neobosit pentru ideile la care ţinea în mod deosebit - aşa ni-l amintim pe Maestru, a cărei plecare reprezintă o grea pierdere pentru muzica românească. Dumnezeu să-l odihnească! (**M. C.**)

Redăm mai jos caracterizarea stilistică făcută de Viorel Cosma (*Muzicieni din România, vol. I*).

"Compozitor înzestrat cu o fantezie creatoare surprinzătoare şi în acelaşi timp debordantă (nu se repetă de la o lucrare la alta, chiar în ciclul filmelor atât de unitare ca idee şi conţiut ale lui Ion Popescu-Gopo), epuizând aproape toate genurile şi formele muzicii contemporane, D.C. se înscrie printre creatorii români cei mai îndrăzneţi, spontani şi originali. De la miniaturile vocale pentru copii la operete şi musical-uri pentru cei mici, de la lied până la cantată şi oratoriu, de la jazz şi muzică uşoară până la muzică electronică şi ambientală, fără a ocoli – bineînţeles – formele clasice (trio, cvartet, uvertură, poem simfonic, suită, concert instrumental etc.), sesizăm plăcerea lui D.C de a descoperi în fiecare lucrare un element inedit, constituindu-se parcă într-un ţel de majoră răspundere profesională. Virtutea esenţială a întregii sale creaţii rezidă în ''spectacolul de sunete'' pe care îl oferă auditorilor, în plasticitatea sonorităţilor ce direcţionează până şi ideile, discursul muzical, armonia şi polifonia, formele şi structurile arhitectonice ce surprind prin non-conformism, cutezanţă, paletă, coloristică. După cum singur recunoaşte în interviurile sale, colaborarea timpurie cu cinematografia, radioul şi teatrul i-au oferit ''materia primă'' a acestor surse de inspiraţie. Ceea ce caracterizează majoritatea lucrărilor lui D.C., cu precădere cele de inspiraţie folclorică, este puternica densitatea emoţională conţinută în materialul tematic. Caracterul lapidar, sintetic, aforistic uneori, a pieselor instrumentale in special, îşi are izvorul în plasticitatea şi forţa temelor, motivelor, ideilor, sonore. Chiar o înclinare vădită spre formele arhetipale, ritmurile primare, genurile arhaice din folclor (colindă, decsântec, bocet), reflectă dorinţa compozitorului de a porni de la esenţă, de la speranţă. Lucrările lui D.C. atrag prin miezul lor conştient. Muzica sa place de la prima audiţie, fiindcă aduce şi o strălucire tehnică, concertantă, nu lipsită de virtuozitate. Din această cauză partiturile sale (*Variaţiuni cinematografice*, *Motto perpetuo*, *Cvartetul de coarde nr. 2*, *Sonata pentru harpă*) pretind un nivel superior de pregătire al interpreţilor. În strânsă legătură cu aceste vitruţi, creaţia lui D.C. reflectă şi ceva din omul şi artisul dezinvolt, hâtru, şugubăţ. Umorul deliberat din *Fabulele* vocale, filmele lui Ion Popescu-Gopo, *Valsurile*… nu prea sentimentale sau pagina camerală *Cinci moduri de întrebuinţare ale unui arcuş*, ajunge la momente satirice de puternică forţă expresivă. Adeseori, muzica atinge o forţă superioară cuvântului, coloanele sonore din filme (*Paşi spre lună*, *Scurtă istorie*, *Homo sapiens*, *S-a furat o bombă*) transformându-se în personaje ce comentează acţiunea. Poate că aici se află ''secretul'' priorităţii lui D.C. în muzica românească de film care l-a deterinat pe regizorul Ion Popescu-Gopo să afirme: ''Este fără îndoială cel mai bun compozitor pentru filme, variat, nou - modern şi clasic – cunoscător al tehnicii cinematografice, stăpâneşte inteligent coloana sonoră contopind-o cu imaginea, întotdeauna având ca principal obiectiv conţinutul şi nu forma.''

Foto: Mihai Cosma

Astăzi după îndelungata expreienţă şi colaborare cu cea de a şaptea artă, D.C. s-a detaşat de rigorile peliculei şi a turnat în oratorii şi poeme simfonice, în piesele instrumentale şi vocale, dar mai ales în musical-uri, acel farmec al sonorităţilor inconfundabile stilului său inventiv, exploziv, rafinat. Paginile semnate de D.C. se remarcă prin densitatea ideilor şi meşteşugul exprimării lor directe, conturând o personalitate artistică distinctă în muzica românească contemporană".

Opera din Timişoara a împlinit 65 de ani

Anca FLOREA

În urmă cu 65 de ani, la Opera din Timişoara s-a ridicat pentru prima oară cortina pentru ca noul teatru liric să ofere publicului prima producţie, realizată în regia reputatei soprane Aca de Barbu, directorul şi sufletul acelei înfăptuiri care, în 27 aprilie 1947, devenea realitate prin montarea creaţiei verdiene **Aida**. Păstrând tradiţia, mai ales la ceas aniversar, ediţia XXXVII a Festivalului „Timişoara muzicală” a debutat exact în 27 aprilie, propunând, evident, aceeaşi celebră partitură, de această dată în versiunea scenică semnată, în urmă cu câteva stagiuni, de regizorul Ognian Draganoff, echipa sa din Bulgaria (scenografii Bois şi Tzvetanka Stoinov) şi coregraful sârb Konstantin Kostiukov. Onorând deopotrivă momentul încărcat cu semnificaţii aparte (pentru cei care, de şase decenii şi jumătate, scriu istoria superbă a teatrului, dar şi pentru cei care, de-a lungul vremii, au aplaudat entuziast performanţe de neuitat), spectacolul a beneficiat de o distribuţie echilibrată, cu glasuri frumoase şi ample, cu oaspeţi îndrăgiţi din ţară şi de peste hotare; astfel, soprana Anda-Louise Bogza, stabilită de mulţi ani la Praga, apreciată constant la Arena din Verona, la Paris, la Florenţa şi München, la Viena sau în Japonia, a revenit pe scena timişoreană pentru a susţine rolul titular, în care şi-a pus în valoare calitatea timbrală cuceritoare, dublată de anvergura specifică „vocilor mari”, evoluând în compania tenorului bulgar Kamen Chanev, de asemenea binecunoscut melomanilor noştri (imbatabil în acut, poate mai „fanat” în registrul mediu comparativ cu precedentele sale apariţii), ca şi mezzosoprana Liliana Mattei-Ciucă de la Cluj, frumoasă Amneris, cu un cânt pe măsură, deşi, surprinzător, de această dată uşor stridentă în acut; baritonul Ştefan Ignat (de la Bucureşti) a fost, ca de obicei, un Amonasro orgolios şi dur, basul craiovean Sorin Drăniceanu a adus, în Ramfis, bogăţia profundă a sonorităţilor grave, un alt clujean – basul Simonfi Sandor – a susţinut rolul Regelui, în roluri episodice apărând Marius Zaharia şi Nicoleta Colceiar, în timp ce balerinii (solişti Cristina Romândaşu, Manuela Ardelean, Alina Mihai, Alin Radu) au conferit un plus de strălucire în special în „Tabloul Triumfal”.

Anda Louise Bogza

Chiar dacă fiecare interpret şi-a construit personajul aşa cum a crezut de cuviinţă, rezumându-se, în general, la atitudini statice şi gesturi minimale, fără a reuşi o relaţie adevărată cu partenerii, aşa încât o trăire ardentă şi o „poveste” adevărată nu aveau cum să se regăsească în plan scenic, ne-am bucurat să ascultăm voci de calitate, într-o alăturare cum rar se întâmplă pe la noi, remarcând, încă o dată, şi nivelul excelent al corului (pregătit, ca de obicei, de Laura Mare), şi supleţea coloristic-expresivă a orchestrei, care a reliefat elemente de fineţe adesea trecute cu vederea, alternând paginile de lirism cu cele de mare încărcătură dramatică, apreciatul dirijor italian David Crescenzi coordonând cu mână sigură întreg ansamblul, chiar dacă uneori a optat pentru un tempo fluctuant.

Kamen Chanev

O seară pe măsura dublului eveniment aplaudat, la cea de sărbătoare, de o sală arhiplină, spectatorii pregătindu-se pentru avalanşa reprezentaţiilor pe care Opera le oferă până în ultima zi de mai, într-o derulare mozaicată, incluzând şi operă (**Bal mascat, Tosca, Bărbierul din Sevilla**) şi operetă (**Ţara surâsului, Voievodul ţiganilor**) şi balet (**Giselle**, precum şi producţia **Cine cântă acolo?** propusă dee Teatrul Naţional de Operă şi Balet din Belgrad – Serbia), în interpretări la fel de atractive, cu oaspeţi de reală valoare, aşa cum se cuvine într-un teatru liric de top, mai ales atunci când este vorba despre un festival (cu adevărat) internaţional.

Flautul mozartian farmecă copii spectatori

Grigore CONSTANTINESCU

Opera-basm este, pe scara istoriei capodoperelor lirice, o invenție care, prin toate componentele sale, aparține „soarelui Vienei”, altfel spus, Wolfgang Amadeus Mozart. De peste două secole, basmul muzical **Flautul fermecat** îşi atrage spectatorii prin minunile felurite pe care le cuprinde. Nu sunt puține versiunile scenice, nici interpretările artistice care fac din această capodoperă o permanență repertorială a teatrului muzical, pretutindeni. Şi, totuşi, iată că **Flautul fermecat** şi-a creat acum un alt drum spre spectatori, la *Studioul experimental de operă şi balet „Ludovic Spies”*, al Operei Naționale Bucureşti. Un alt fel de drum spre... un alt fel de public. Regizoarea Anda Tăbăcaru Hogea şi-a propus să adapteze basmul lui Emanuel Schikaneder (adaptat la rându-i după o poveste orientală) la un spectacol dedicat copiilor, păstrând însă şi toate momentele însoțitoare ale partiturii mozartiene. Greu de ales, greu de repovestit, dacă cel care te urmăreşte nu a mai avut întâlniri prealabile cu **Flautul fermecat**, în sala mare de operă. *Studioul experimental* le propune aceasta, cu îngăduința de a combina toate componentele care făceau din ultima creație de teatru a lui Mozart ceva care atrage, interesează, impresionează şi nu se uită.

Cristina Marta Sandu

Fireşte, nu pot pretinde că, la premiera din dimineața lui 7 aprilie, făceam parte din grupul micilor spectatori. Curiozitatea era totuşi importantă urmărind minimalizarea întregului, noutatea în fluxul teatral şi, evident, concepția realizatoarei. Adevărat, a fost însoțită de fantezia imagistică a pictoriței scenograf Adriana Urmuzescu, de sunetul pur al flautului Teodorei Ducariu şi de integrarea în jocul scenic a interpreților, acompaniați de orchestra celor două piane (Lidia Butnariu, Mădălina Florescu), de *lichting design* semnat Angelo Linzalata, luminile şi proiecțiile lui Emilian Nicolae Stancu şi Cristian Vintilă. Primul semn de adaptare aparține opțiunilor narative care părăsesc simbolurile filozofice în favoarea întâmplării minunate a unor personaje pitoreşti, amuzante, dar şi cu capacitate de comunicare sentimentală. Deci, exprimarea simplă, dar aflată sub rigoarea compozitorului, s-a păstrat unită cu firescul experienței – Lucian Corchiş-Tamino, Cristina Marta Sandu-Pamina, Daniel Filipescu-Papagheno, Valentin Racoveanu-Monostatos, Cristina Eremia-Papaghena, (ordinea enumerării fiind şi ierarhică valoric). Mozart şi-a dorit ca lumina soarelui să inunde finalul acestui basm, Anda Tăbăcaru Hogea l-a invitat pentru aceasta pe basul Pompeiu Hărăştenu-Sarastro, să conducă astfel spectacolul. Alteori, mai aşteptăm de la interpreți familiarizarea cu dificultățile partiturii pentru Regina nopții-Rodica Vică, cele trei Doamne.

Daniel Filipescu

Privirea spectatorilor mai vârstnici, din categoria părinți şi bunici, a urmărit derularea filmului scenic propus dar şi reacțiile celor mici. Probabil că, de-a lungul seriei de reprezentații programate, întregul va câştiga în calitate şi coerență, aşa cum am observat şi la alte titluri ale Studioului, gândite pentru câteva momente, reluate pentru câteva stagiuni. Ideea este captivantă şi, poate, ar fi fost interesant să se fi păstrat titlul şi pe scena mare, unde ultima montare ne dezamăgise pe de-antregul. Anda Tăbăcaru Hogea şi-a împlinit proiectul pentru că, în paralel cu propriile sale idei, a ştiut să-şi construiască echipa. Nu pare imposibil ca, întorcând filele istoriei, spectacolul acesta să-şi fi găsit replica la premiera vieneză inițială, unde un basm cu muzică şi texte vorbite amuza spectatorii de la teatrul popular *Freihaustheater* din Viena. „Toate-s vechi şi nouă toate” ar fi spus Eminescu.

Primăvara lui Don Quijote

Doina MOGA

Se ştie că spaniolii au fost navigatori de elită. Şi, oarecum firesc, tot ei l-au dat şi pe Don Quijote. El de 500 de ani, nealterat şi fermecător, navighează neobosit planeta, nu pe mare, ci în spirit, atingându-i cele mai îndepărtate colţuri, îmbogăţind imaginaţia locuitorilor ei, cu egală încântare pentru copii, adulţi şi maturi.

În primăvara asta l-am întâlnit mai peste tot la noi. Probabil că în vremuri ciudate, cu nori nu tocmai luminoşi la orizont, Don Quijote îşi alege un perimetru geografic potrivit unde poposeşte - eu cred că nu întâmplător - pentru a-şi spune, oare a câta oară? povestea. Şi aici a făcut-o în stil. Doar sub forma unor premiere: de balet, la Cluj, Bucureşti, Sibiu, Constanţa, înnobilând cu aura sa scenele teatrelor respective şi, de muzică, cum a fost *Poemul simfonic* al lui Richard Strauss la Ateneul Român, pe care foarte mulţi din public l-au ascultat acum pentru prima dată.

A fost ceva, venit parcă de la sine şi foarte potrivit pentru primăvara lui în România.

Acest *Poem* nu se cântase de mult la Filarmonica, şi poate de aceea impactul asupra ascultătorilor a fost pe măsură şi atmosfera sonoră, cea care trebuia să fie: uşor neliniştită, străbătută de îndoieli şi mirări, dar şi de bucurie şi ceva certitudine.

Muzica lui Richard Strauss ilustrează din primul moment Spania: cea cu inchiziţia, cea cu morile de vânt, cea cu amorurile lui Don Quijote, cu inocenţa lui, într-un amestec încântător de naturalism şi vise nemărginite. Iar faptul că fiecare dintre noi, cândva, undeva, în imaginaţie sau realitate am fost un Don Quijote, a făcut ca participarea afectivă a publicului, trezit din letargia obişnuită, să se împletească magic cu povestea muzicală.

Dirijorul Gerd Schaller, cu o mână sigură, lucid, şi cu un anumit haz, a construit un Don Quijote exploziv, de o anumită portanţă, specifică poate doar „cavalerului tristei figuri", reuşind să ţină în priză atenţia publicului în cele aproximativ 50 de minute.

Felul cum compozitorul a colorat şi desenat muzical cele câteva tablouri din care este format poemul, ca şi tălmăcirea lui, m-au dus cu gândul la Goya, la atmosfera cald-auriu-albăstrie a Mediteranei şi la mirosul de iasomie. Orchestra a cântat cu degajare şi plăcere, ba chiar cu un spirit dansant, insuflat - miraculos - de însuşi Don Quijote care din loja lui celestă, visa şi se amuza ascultându-se. Concertul a avut şi o primă parte în care pianistul Andrei Licareţ a interpretat *Concertul nr. 2 pentru pian şi orchestra* de Brahms. Amplificarea deranjantă, mult prea tare pentru o astfel de sală, nu i-a făcut un serviciu. Nu avea nevoie, dar ce-i drept, cu ajutorul ei, am constatat precizia pe claviatură, momente reuşite în cantilene şi în fragmentele de impetuozitate. Mi-a lăsat impresia unei versiuni autentice a acestei capodopere brahmsiene a pianului.

Theodor Coman (Foto: Mihai Cosma)

Revenind la popasul legendarului călător printre vise la noi, mărturisesc că mi-a plăcut nespus această primăvară a lui. Şi probabil pentru că îl îndrăgesc în mod deosebit, şi cred în legende, inocenţă şi mituri, m-a răsfăţat, lăsându-mă să îl întâlnesc la Cluj şi să îl intuiesc la Bucureşti. De altfel din tot ce am putut urmări până acum, lipite de suflet, mi-au rămas superba montare a baletului *Don Quijote* de la Opera Româna din Cluj, în regia coregrafului Valentin Barteş şi tălmăcirea Orchestrei simfonice a Filarmonicii George Enescu sub atenta baghetă a dirijorului Gerd Schaller, dată poemului simfonic *Don Quijote* de Richard Strauss de la Ateneul Român.

Pentru asta, îi spun lui Don Quijote „Gracias y vaya con Dios".

N. red. De remarcat evoluţia excepţională a cuplului solistic, format din Marin Cazacu (cello) şi Theodor Coman (violă), acesta din urmă, în mare formă, venit special de la Paris, unde este şef de partidă la Orchestre Nationale de France.

Festivalul Studențesc de Operă Viva Vox la a III-a ediție

Sabin Mircea RUS

Anul 2012 a adus Academiei de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca o reuşită remarcabilă, rezultat al efortului organizatoric coordonat de prof. univ. dr. Francisc Fuchs şi semnatarul acestor rânduri, ce a condus la cea de-a treia manifestare a Festivalul Studențesc de Operă *Viva Vox*, într-o ediție înnobilată de personalitatea remarcabilă a doamnei Lucia Stănescu, sub preşedinția căreia s-au derulat timp de 10 zile 11 spectacole şi concerte, şase cursuri de măiestrie, două decernări de titlu Doctor Honoris Causa, un simpozion ştiințific internațional, un wokshop de introspecție a universului operei şi lansarea a două volume, deja considerate referințe ale scenei lirice româneşti.

Aşa cum era firesc, spectacolul de inaugurare din data de 7 mai 2012 a coincis cu omagiul adus sopranei Lucia Stănescu, cea care a adunat în bagajul carierei personale statutul de excepțională artistă, renumită fostă directoare a Operei Române clujene, reputată profesoară de canto la Conservatoarele din Cluj şi Livorno, dar şi susținătoare neobosită a tinerelor talente, produse ale şcolii româneşti de canto, cărora le-a dedicat grija şi ocrotirea, de multe ori aproape maternă, şi care, datorită acestui sprijin, au reuşit să se afirme pe marile scene europene sau mondiale. Simbolica ”Galei Lucia Stănescu" a încercat şi spunem noi, a reuşit să oglindească cariera artistică a maestrei, reunind pe scena Operei Naționale Române din Cluj-Napoca patru dintre tinerii ce au beneficiat de generozitatea ei, tineri care azi sunt nume sonore ale unor importante scene lirice din lume: Celia Costea, Tatiana Lisnic, Ştefan Pop şi Alin Anca. Alături de ei, orchestra Operei, aflată sub bagheta venerabilului colaborator şi statornic coleg de teatru al Luciei Stănescu, maestrul Petre Sbârcea, a adus lumina şi culoarea necesare unei efervescente ambianțe festive, a onorat atât prezența adulatei artiste aflată la vârsta senectuții, cât şi debutul ediției 2012 a Festivalului *Viva Vox*. Prezența unor ilustre personalități internaționale precum Peter Mario Katona, directorul de casting al Operei Regale din Londra, renumitul impresar Luisa Petrov, artiştii Leontina Văduva şi Ionel Pantea, prof. Hermann Keckeis de la Universitatea *Mozarteum* din Salzburg, domnul decan Kerek Ferenc şi profesorii Temesi Maria şi Mohos Nagy Eva de la Conservatoarele din Szeged şi Debrețin, Ungaria, dar şi criticii muzicali Luminița Constantinescu şi Costin Popa, regizorul Anda Tăbăcaru Hogea, dirijorul Gheorghe Victor Dumănescu, nu în ultimul rând, ÎPS Andrei, Mitropolit al Clujului şi Maramureşului - cea mai de seamă personalitate locală ce a fost prezentă - precum şi mulți alții, au conturat adevărata dimensiune pe care această ediție a festivalului a reuşit să o atingă.

Dacă şcolile de canto din Bucureşti, Iaşi, Timişoara, Szeged şi Debrețin se pot numi participanți tradiționali ai acestui festivalul, fiind prezenți în 2012 pentru a treia oară, participarea Universității de Muzică şi Arte Dramatice *Mozarteum* din Salzburg, reprezintă o premieră ce developează intenția organizatorilor de a asigura în viitor o mai largă participare europeană.

Din ce în ce mai căutate, cursurile de măiestrie din cadrul festivalului îşi confirmă şi în 2012 utilitatea. Prezența unor redutabile personalități ale lumii muzicale, precum Maestrul Petre Sbârcea (dirijat), Maestra Leontina Văduva (canto), Maestra Anda Tăbăcaru Hogea (regie-clasă de operă), au arătat grija manifestată pentru asigurarea unui standard valoric ridicat. Pe de altă parte, prezența în festival a cursurilor de jurnalism muzical şi management cultural, susținute în această ediție de Costin Popa, respectiv Sabin Mircea Rus, fac dovada unui spirit managerial extrem de inovator.

Sub semnul noutății pe care anul 2012 o aduce în Festivalul *Viva Vox* s-a aflat şi debutul Simpozionului Ştiințific Internațional “Music, Management and Media – a timeless competition". Aflat în organizarea Societății Culturale Filarmonia şi Societății Internaționale de Studii Muzicale, partenere ale Academiei de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca la organizarea festivalului, simpozionul s-a remarcat prin larga audiență, înregistrată în special în rândul tinerilor studenți şi masteranzi, care au avut ocazia, de asemenea în premieră, să-şi prezinte lucrările în cadrul acestui forum.

Extrem de interesantă s-a dovedit a fi la momentul închiderii agendei festivalului, dezbaterea prilejuită de workshopul „Opera şi societatea contemporană globalizată" moderat de Ionel Pantea şi Costin Popa, care a oferit prilejul manifestării unor opinii extrem de consistente din partea unor vorbitori precum prof. univ. dr. Adrian Pop, prof. univ. dr. Elena Moldovan, prof. univ. dr. Francisc Fuchs, soprana Angela Nemeş, tenorul Constantin Nica, Sabin Mircea Rus, dr. Răzvan Rimbaşiu şi Miron Mărie, atât în privința cadrului pe care expansiunea globalizării şi dezvoltarea tehnicii îl conturează în societatea contemporană, cât şi a direcției în care regia de operă tinde să gliseze.

O prezentare a ediției a III-a a Festivalului Studențesc de Operă *Viva Vox*, nu se poate încheia fără a remarca faptul că acest festival unic în Europa şi în lume, devine unul dintre stâlpii de susținere ai proiectului Cluj-Napoca – Capitală Culturală Europeană 2020, o dovadă extrem de elocventă în acest sens, fiind cuvintele de despărțire a Luisei Petrov care nota în ”Cartea de Aur" a AMGD următoarele: “Clujul este acum una din metropolele muzicii în Europa".

Recital cameral

Marcel FRANDEŞ

Miercuri 9 mai 2012, în sala mică a Ateneului Român, a avut loc un recital cameral susţinut de Diana Moş - vioară, Eugen Bogdan Popa - violoncel şi Adriana Maier – pian. În deschiderea programului, am ascultat monumentala *Sonată opus 94 bis* a lui Prokofiev, iniţial scrisă pentru flaut şi pian, iar ulterior, în 1943, aranjată pentru vioară şi pian. Lucrarea a fost dedicată prietenului său apropiat, violonistului David Oistrach, fiind interpretată în primă audiţie împreună cu pianistul Lev Oborin, la 17 iunie 1944. Sonata cvadripartită, compusă în stil neoclasic este o lucrare ce presupune o construcţie interpretativă solidă, bine echilibrată, în care elementele de virtuozitate instrumentală alternează cu ideile muzicale lirice. Violonista Diana Moş şi pianista Adriana Maier au reuşit să redea diversitatea stărilor sufleteşti conţinute în mişcările

Diana Moş (Foto: Mihai Cosma)

sonatei. Accentele expresive pline de fermitate din prima parte, *Moderato*, emisia plină de umor a *Scherzo*-ului, *Presto, poco più mosso del Tempo I,* finalul sclipitor – toate au fost realizate cu o mare grijă pentru evidenţierea aspectului simplificator al muzicii scrise de compozitorul rus, aflat pe atunci într-o perioadă de esenţializare şi purificare a stilului său. Cele două muziciene au excelat în expunerea melodică generoasă, în reliefarea varietăţii armonice şi în sublinierea caracterului fluent al discursului liric. Îndelungata colaborare a interpretelor în ansamblul *Profil* şi-a spus cuvântul, sincronizarea intenţiilor interpretative având un firesc benefic. Interpretarea *Note traffic, pentru vioară şi violoncel* a lui Yehuda Yannay, conţinând de asemenea patru părţi, a adus în faţa publicului un plus de omogenitate a emisiei, datorită celor două instrumente de coarde. Imitaţiile, unisonurile şi motivele obsedante se oglindeau cu profunzimi specifice registrului şi timbrului lor. Experienţa Dianei Moş şi preferinţa ei pentru repertoriul muzicii contemporane au făcut ca amplul opus să fie perceput departe de aparenţa angoasantă. O serie de mijloace expresive tipice instrumentelor cu arcuş erau etalate cu măiestrie: dialoguri în *pizzicato, tremolo* la unison, *glissando* şi *flageolete.* Debutul părţii a doua, cu acel *spiccato marcato* la talonul arcuşului, iniţiat de vioară într-un stil motorist, a fost foarte convingător. *Bariolajele* aduceau o anumită transparenţă, alături de puritatea sunetelor armonice în duble coarde. Finalul, a fost interpretat cu mult nerv, elementele repetitive, sublinierile şi aspectul predominant ritmic, cu accente puternice au întărit impresia de dinamism. Violoncelistul Eugen Bogdan Popa şi-a demonstrat calităţile de partener al *duo*-ului, printr-o atentă, rafinată şi calitativă îmbogăţire timbrală a discursului muzical. Un text dificil a beneficiat de o redare plină de acurateţe intonaţională şi precizie a atacurilor, precum şi o dozare adecvată a planurilor dinamice. În încheierea serii muzicale, am ascultat lucrarea *Don Giovanni/Juan - SonatOpera in due atti op. 53, per violina e piano* de Dan Dediu. Lucrarea a fost scrisă în anul 1995 şi cuprinde *Ouverture*, *Atto I* şi *Atto II*. Prin intermediul parametrilor sunetului am perceput mesajul 'asprimii'. Era acolo o violenţă extremă. Tensiuni incredibile degajate din doar două instrumente, de altfel destul de paşnice. Remarcabil efortul artistic comunicaţional al muzicienelor. Debutul pianului aducea un enervant monolog, o bolboroseală stridentă, fără urmă de consonanţă, poate o lăudăroşenie de sine, ceva de fante de mahala, povestind grotesc aventura sa nocturnă, abia încheiată. Imaginea de o complexitate orchestrală era sugerată printr-o concentrare maximă, cu ajutorul registrelor extreme ale pianului – contraoctava şi octava a cincea. Apoi, într-o manieră contrastantă, o idee baladescă, se înfiripa la vioară. Iar 'picăturile' pianului aminteau de sunetul de toacă, o aluzie la *incipitul* păţii a doua a Sonatei a III-a enesciene *în caracter popular românesc,* op. 25. Clipocitul pianului, peste care se auzea un *tremolo* de mână stângă, nu avea însă, nimic cu nostalgia plaiului. Să fi fost relicvele descriptive ale unui crochiu feminin? Acest cadru însă dispare rapid şi revine aspectul motorist al discursului, pentru puţin timp. *Cluster*-ul de la pian şochează. O estetică a urâtului invadează totul. Se aude parafraza unui motiv de *jazz,* prelucrat *à la Gershwin* cu *pizzicato*-ul viorii drept bonus. Apoi elemente de virtuozitate paganiniană la vioară, executate cu mult aplomb, ordonează ritmic desfăşurarea – *jeté*-ul din zona vârfului de arcuş era alternat cu *pizzicato*-ul de mână stângă, totul pe suprafeţe întinse temporal şi herzian. Diana Moş utiliza aceste elemente tehnice cu mare uşurinţă. Vioara se 'certa' cu pianul. Striga parcă, un instrument la altul, cu o convingere molipsitoare. (Îţi venea să te scoli din public şi să trânteşti virtual un capac de metal pe cimentul din subsolul Ateneului, ca să îi faci să tacă din harţă). Şi, tocmai atunci, se 'întreauzeau' nişte *glissando*-uri pe o singură coardă a viorii, cu *flageolete* naturale suave. Apoi, o mini-*toccată*, cu sunete pisate mărunt la ambele instrumente. (Un şarpe cu fălci dilatate ingerând o pradă gigantică pe un ritm halucinant). Vioara executa salturi intervalice imense. Actul II începe printr-un *tremolo* în *pianissimo* al viorii ce vine din neant. Ideea de evanescenţă nu te surprinde, mai ales că totul trece brusc. Dan Dediu scrie partituri pentru violonişti cu o foarte bună tehnică. Pasaje dificile, alcătuite cu multe întorsături, încolăcite

Bogdan Popa (Foto: Mihai Cosma)

uneori ameţitor, provoacă instrumentistul la o concentrare maximă. *Pizzicato*-ul viorii în progresii destoinice se topea într-o cadenţă solistică, urmată de reîntâlnirea celor două instrumente: pian şi vioară. Întreg ambitusul pianului răsuna dramatic. Interpretarea pianistei Adriana Maier impresionează prin tehnicitate, forţă de transmisie şi diversitatea 'îmbrăcării' sunetului. Revenirile zvârcolite ale unor idei din debutul lucrării, diversificate timbral, se perindau prin preajma urechilor, degetele pianistei alergau fără ostoire, pe când vioara ţinea isonul în duble coarde prelungi. *Sonatopera* pulsa continuu; ea nu se reducea, ci evolua către abstractul sonatei instrumentale. Înghiţea limba

Adriana Maier (Foto: facebook.com)

tuturor personajelor; nevorbind şi graţia astfel, prin sunetele, combinarea efectelor coloristice ale celor două instrumente clasice, până la paroxism, aducea imagini complexe, audiovizuale.

Două manifestări muzicale-eveniment

Al. I. BĂDULESCU

Din bogata agendă a manifestărilor muzicale realizate în ultima parte a stagiunii trecute (2010-2011) de către Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" din Ploieşti, două s-au remarcat în mod deosebit, cea din seara zilei de 14 mai a..c., dedicată *Nopţii Muzeelor* (la care au participat peste 500 de vizitatori) şi din 18 mai a.c., prilejuită de sărbătorirea *Zilei Internaţionale a Muzeelor.*

După cum se ştie, începând din anul 1999, pentru a întări relaţia "Muzeu-Public", Ministerul Culturii din Franţa – împreună cu marile muzee pariziene, în cadrul Programului "Educaţie pentru toţi", au decis ca noaptea din cea de-a treia sâmbătă a lunii mai "*să fie rezervată vizitării gratuite a muzeelor de către toate categoriile de public*".

Cu fiecare an, tot mai multe instituţii muzeale din toate ţările Europei, (inclusiv din România) au aderat la această lăudabilă iniţiativă, astfel încât, la ediţia din acest an, numărul muzeelor – de toate profilurilor deschise pentru public până după miezul nopţii, a depăşit cifra de 3.000.

Dan Cavassi

Ca şi în anii precedenţi, Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" din Ploieşti – pe lângă vizitarea expoziţiei permanente, care oricând poate vorbi prin documentele expuse despre viaţa şi opera acestui muzician de geniu, a pregătit un program cât mai complex şi divers de activităţi pentru publicul din toate mediile sociale.

Debutul a avut loc sâmbătă, 14 mai a.c., la ora 19,00, cu un Recital vocal extraordinar susţinut de prestigioasa formaţie camerală din elita muzicală bucureşteană, "TRIO PRO MUZICA".Cei trei remarcabili protagonişti: *Dan Cavassi* – violoncel, *Viniciu Moroianu* – pian şi *Cristian Mancaş* – clarinet, au oferit publicului trei dintre bijuteriile muzicale din repertoriul cameral universal:Trio KV 498 de W.A.Mozart, Trio în Si Bemol Major nr.4, op.11 de L.van Beethoven şi Trio în la minor nr.3, op.114 de J.Brahms.

Numeroasa asistenţă a răsplătit, cu îndreptăţite aplauze – "la scenă deschisă", realul talent, măiestria şi performanţele artistice pe care cei trei virtuoşi ai artei noastre interpretative, le-au afirmat, şi cu acest prilej, în neuitata seară muzicală.

În aceiaşi superbă atmosferă artistică, a evoluat, cu brio, tânărul violonist ploieştean Radu Barabancea, student an I la UNMB, clasa prof.univ. Gabriel Croitoru, cu partea I-a din Concertul în Re major pentru vioară şi orchestră, op.35 de P.I.Ceaikovski.La pian s-a aflat bunul său coleg de studii, Daniel Dascălu.

O surpriză excepţională a constituit-o prezenţa unuia dintre cei mai tineri pianişti ruşi, Denis Ivanov din Sankt Petersburg, care în prezent urmează cursuri de măiestrie interpretativă în capitala Franţei, cu reputata profesoară universitară, compozitoare, concertistă, dirijoare şi muzicolog Lea-Yoanna Adam. Interpretarea lucrării "Basso Ostinato" de R.Shchedrin a captivat, de la primele acorduri, întreaga asistenţă. La cererea publicului, împreună cu profesoara Lea-Yoanna Adam a interpretat, la patru mâini, cunoscuta creaţie "Galopp" pentru "Scetches" de Valery Gavrilin.

La interesante cote artistice, s-au dovedit a fi şi cei doi talentaţi cornişti ploieşteni Grecu Alin şi Stanciu Ştefan, studenţi ai Facultăţii de Muzică din Braşov, clasa lectorului univ.dr.Liviu Săvuţă.Programul a cuprins duete din repertoriul universal dedicat acestor instrumente , indispensabile ansamblurilor simfonice.

După vernisajul unei interesante expoziţii de documente inedite "Paul Constantinescu" în universul artei teatrale şi cinematografice" şi a unui superb foc de artificii, până după miezul nopţii, au fost audiate arii, duete şi coruri celebre din cele mai cunoscute opere din repertoriul universal – aflate în arhiva sonoră a Societăţii Române de Radiodifuziune şi a Muzeului Memorial "Paul Constantinescu" precum şi vizionarea a două valoroase filme de lung metraj:Centenarul Paul Constantinescu (2009), produs de Televiziunea Română (realizator Emanuela Profirescu Geamănu) şi Concursul Naţional "Paul Constantinescu", ediţiile 2009, 2010.

"A fost o noapte de vis" – a ţinut să precizeze spectatorii care au urmărit întregul nostru program.

Cea de-a doua manifestare realizată de către Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" a marcat, în mod deosebit "*Ziua Internaţională a Muzeelor*", eveniment major înscris în Agenda muzeelor lumii pentru ziua de 18 mai, începând din 1977, pe baza Hotărârii celei de-a doisprezecea Adunări Generale a Consiliului Internaţional al Muzeelor (ICOM).

Pentru a şasea ori consecutiv, Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" a beneficiat de imensul concurs al clasei de canto de la UNMB, condusă de celebra soprană şi prof.univ.dr.Silvia Voinea.

În cuvântul introductiv rostit de prof.dr.Al.I. Bădulescu au fost aduse în prim plan importante date despre însemnătatea evenimentului aniversar şi a principalelor muzee din lume, din ţară şi judeţul Prahova, după care a urmat un extraordinar recital vocal-instrumental sugestiv intitulat "Voci de primăvară".În aplauzele repetate unui numeros public au evoluat, cu brio, studenţii: Alexandra Cristian, Cristina Vasilache, Iulia Tache, Plamena Anghelova, Denise Călinescu, Virginica Stamate Simulescu, Adelina Diaconu, şi absolvenţii Vladimir Catană şi Natalia Buciuman.Programul a cuprins importante arii din opera nemuritorilor muzicieni: G. Meyerbeer, L. van Beethoven, A. Dvorak, C.W. Gluck, O. Nikolai, J. Massenet, W.A. Mozart, G. Rossini, Ch.F. Gounod, Paul Constantinescu, T. Brediceanu, L. Pipkov, etc., şi o interesantă Baladă irlandeză (solist voce şi pian, contratenorul Vladimir Catană).

De data aceasta, tinerii concertişti au fost acompaniaţi la pian de către asistent.univ.dr.Violeta Ştefănescu, care, graţie profesionalismului, a asigurat la un nivel artistic performant întreaga partitură generală a recitalului.

Îndreptăţite aplauze au fost dăruite, în repetate rânduri, absolventei clasei de regie – operă, Cristina Lascu, pentru modul deosebit în care a recitat superbe pagini din opera unor maeştri ai literaturii universale şi româneşti şi pentru inspiratul comentariu la fiecare din opusurile interpretate de viitorii solişti ai artei noastre lirice.

Prezentă la acest eveniment, strălucita soprană şi profesoară dr. Silvia Voinea, în alocuţiunea rostită, a ţinut să remarce nivelul artistic ridicat al evoluţiei fiecărui protagonist, calităţile tehnice, vocale şi interpretative cu care, invitaţii săi, au onorat acest eveniment artistic. Aplauzele publicului nu au întârziat să apară, întreaga asistenţă în picioare exprimând cuvinte elogioase pentru realizatorii acestei manifestări ce atestă realul potenţial de creativitate al şcolii româneşti de canto.

BRĂILA: 1-12 AUGUST

Mariana Nicolesco

vă invită la

MAREA SĂRBĂTOARE A ARTEI CÂNTULUI

Festivalul şi Concursul Internaţional de Canto *Hariclea Darclée*

«Este cu adevărat fantastică vitalitatea acestor manifestări»

Nu mai puţin de 166 de concurenţi din 24 de ţări s-au înscris şi în acest an la marea Competiţie a celor mai frumoase tinere voci ale lumii: 75 de soprane, 26 de mezzosoprane, 23 de tenori, 2 contratenori, 21 de baritoni, 8 bas-baritoni şi 11 başi. Ei reprezintă România şi Republica Moldova, Armenia, Brazilia, Canada, China, Coreea de Sud, Croaţia, Franţa, Georgia, Germania, Grecia, Israel, Italia, Japonia, Kazakhstanul, Luxemburgul, Norvegia, Polonia, Rusia, Spania, Statele Unite, Turcia şi Ucraina. Din rândul lor, Juriul Internaţional, compus din personalităţi de prestigiu din România, Italia, Polonia, Israel şi Grecia, îi va desemna pe câştigătorii ediţiei 2012 a Concursului Internaţional de Canto *Hariclea Darclée*, pe care-i vom aplauda la *Gala Laureaţilor.*

Toţi aceştia, împreună cu publicul, vor trăi momente emoţionante la conferinţa susţinută de Dr. Stephan Poen intitulată *Nicolae Herlea - O celebrare la 85 de ani,* însoţită de videoproiecţii cu arii interpretate de marele bariton prezent, ca întotdeauna, la Festivalul şi Concursul *Darclée* .

Deschiderea Festivă din 1 august va fi urmată de *Concertul Inaugural* al sopranei Edith Borsos din România,

laureata *Marelui Premiu Darclée* 2010, pe care l-a obţinut alături de baritonul spaniol Alvaro Lozano. Împreună cu acesta şi cu alţi laureaţi ai ediţiilor anterioare, ea va putea fi admirată la *Celebrarea Verdi - Wagner* şi în capodopera verdi-ană *Il Trovatore*, sub bagheta maestrului Marco Balderi, manifestări ce onorează geniul lui Verdi şi, respectiv, Wagner, de la naşterea cărora se vor împlini în curând 200 de ani. Iar creaţiile prezentate au fost alese cu precădere din operele cântate cândva de Hariclea Darclée. Tot Marco Balderi, care contribuie de ani şi ani de zile la triumful prestigioaselor manifestări, va dirija Corul Filarmonicii *George Enescu* şi Orchestra Festivalului Darclée în *Etapa Finală*, cu public, a Competiţiei, la *Concertul Extraordinar Verdi-Wagner* de pe Esplanada Dunării, la care vor asista mii şi mii de persoane, şi la *Concertul de Gală al Laureaţilor* din 12 august.

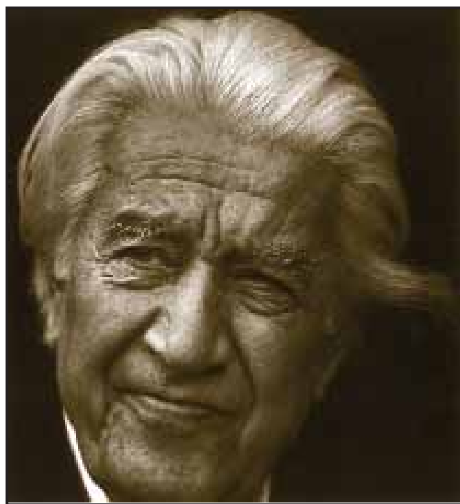
"- Aştept cu o mare bucurie întâlnirea cu tinerii concurenţi, afirmă Mariana Nicolesco, şi mărturisesc că am mai multe emoţii pentru fiecare dintre ei decât am avut vreodată în propria mea carieră".

Sergiu Celibidache compozitor

Celebrarea a 100 de ani de la naşterea marelui dirijor, marcată în România prin desfăşurarea primei ediţii a Festivalului internaţional Sergiu Celibidache (mai – iulie 2012) a continuat în ultima parte a evenimentului cu un serial de concerte, precedat de momentul dezvelirii bustului Sergiu Celibidache în piaţa ce îi poartă numele, din oraşul natal al artistului, Roman, judeţul Neamţ.

În 29 iunie s-a desfăşurat la Iaşi concertul simfonic, susţinut de Filarmonica de stat "Moldova", dirijor Rony Rogoff – în program Arnold Schonberg – *Noapte transfigurată op.4*, Anton Bruckner – *Adagio*, Nicolai Rimsky-Korsakov – *Scheherazada op.35.*

Sâmbătă 30 iunie, la Ateneul Român, seria de concerte bucureştene a fost inaugurată cu programul susţinut de *Orchestra română de tineret,* dirijor Cristian Mandeal, ocazie cu care publicul a putut asculta, pentru prima dată, lucrarea lui Sergiu Celibidache **Grădina de buzunar**. Compusă în anul 1978,

Suita pentru orchestră în 13 părţi, **Der Taschengarten** ("Grădina de buzunar") este o creaţie inspirată de lumea copilăriei, fiind de altfel dedicată de artist copiilor. Conform celor spuse de comentatori, partitura nu este străină de relaţii stilistice cu maniera unor compozitori al secolului XX, precum Maurice Ravel sau Igor Stravinsli, Sergiu Celibidache acordând, în calitate de interpret-dirijor, o importantă particulară efectelor sonore. Astfel compozitorul exprimă, în partea a doua "Vântul stă, florile cântă", un dialog liric între instrumentele de suflat din lemn (simbolizând lalelele) si instrumentele de coarde în surdină, harpa (vântul). Printre alte imagini ale Suitei reţinem, în partea a şaptea "Cântec noaptea crapu-şi cântă", este compusă polifonic; Celibidache foloseşte acest procedeu de scriitură muzicală, deoarece ascultătorul poate percepe concomitent doar puţine voci, asemănător unui lac plin de peşti, din care puţini pot fi văzuţi în acelaşi timp.

O îmbinare de sunete de templu tibetan cu melodii lirice întruchipează a zecea parte, "Rugăciune verde". În partea a douăsprezecea, "Plouă soare'n stropitoare", muzica imită murmurul picăturilor de ploaie. **Grădina de buzunar** a apărut în 1979, într-o înregistrare cu Orchestra Simfonică Radio din Stuttgart, la casa de discuri Deutsche Grammophon, o producţie-beneficiu UNICEF. Odată cu înregistrarea lucrării din 1979, au fost publicate pe coperta discului câteva fotografii din perioada timpurie a activităţii sale de dirijor si un text pe care Celibidache l-a scris odată cu lucrarea. Orchestra română de tineret si-a încheiat programul cu o celebră partitură a romantismului rus, **Simfonia nr. 5 , op. 64** de Piotr Ilici Ceaikovski, capodoperă confecţionată de marele artist Sergiu Celibidache, la aniversarea centenarului naşterii sale.

Grigore CONSTANTINESCU

Samfest jazz international 2012

Cel mai nordic festival de jazz din România a ajuns în vara anului de grație 2012 la cea de a VIII-a ediție, derulată timp de trei seri (21-23 iunie) în sala Filarmonicii „Dinu Lipatti" din Satu Mare. Cum era şi firesc, după luni de zăpezi, geruri şi ploi, această sală i-a întâmpinat în anotimp estival pe melomani cu multă... căldură, întrucât fie ei pereții cât de groşi ai locației, nu au constituit o frână suficientă pentru canicula alimentată generos de săgețile de foc dinspre astrul zilei. Organizatori au fost şi de astă dată **Centrul Cultural „George Mihail Zamfirescu"**, **Primăria** municipiului şi **Consiliul local**. Uninominal vorbind, cei mai implicați s-au dovedit **Gigi Molnar**, **Maria Magdalena Matei**, **Maria Muslea** de la amintitul Centru Cultural, ca şi primarul **Iuliu Ilieş** care împreună cu asistenta sa **Natalia Covaci**, timp de opt ani, au sprijinit cu entuziasm manifestarea.

Judicios concepută şi concretizată „în pagină scenică", aducând la rampă exclusiv nume inedite în areal autohton, cea mai recentă ediție festivalieră a debutat cu o seară românească, menită în chip expres a promova tinere talente. Astfel, în deschidere Duo-ul clujean **„June Trip"** alcătuit din compozitorul **Cristian Ciceu**, ghitarist, mânuitor de meşteşugite efecte electronice şi din vocalista **Cristina Moraru** – glas interesant pus în slujba unui langaj poetic improvizat, numai de ea ştiut şi înțeles, iar în încheiere Quartetul braşovean **„FusionCore"** (în componență **Septimiu Hîrşan** - baterie, **Alexandru Bucur** - ghitară, **Adrian Nagy** - ghitară bass, **Anca Brădean** - solistă vocală), cultivând o mixtură de ***jazz***, ***funk***, ***bossanova***, ***rock***, aşadar aceste două grupuri au încadrat recitalul-surpriză al unui sextet vocal bucureştean lipsit de acompaniament instrumental şi de aceea numit **„Jazzapella"** (de la Jazz à capella). Deşi activează în formula de componență aliniată la Festivalul sătmărean de numai câteva luni, cei şase cântăreți profesionişti, cu toți studenți, absolvenți de studii superioare şi masteranzi, se relevă prin calități distinctive, cum sunt omogenitatea de grup, acuratețea intonațională, rafinamentul dozajului dinamic, diversitatea repertorială, ținuta scenică şi simțul show-ului, atribute recomandând grupul pentru oricare podium festivalier de gen. Iată şi numele interpreților din **„Jazzapella"**: **Raluca Stoica**, **Zoltán András** (liderul, compozitorul, aranjorul grupului, totodată membru al formației **„Sarmalele reci"**), **Elena Moroşanu**, **Mircea Mutulescu**, **Ana-Cristina Leonte**, **Bogdan Tudor**.

Jazzapella

De la o sărbătoare festivalieră din nordul României nu puteau lipsi artişti din... nordul Europei, precum în deschiderea serii a doua saxofonistul **Tore Brunborg** şi bateristul **Thomas Stronen**, ambii norvegieni, alcătuind împreună cu notoriul pianist britanic **John Taylor** (care ne-a mai fost oaspete cu ani în urmă la Bucureşti împreună cu saxofonistul conațional **John Surman**) Trio-ul **„Meadow"**, purtător de mesaj al unei muzici ce impresionează prin subtilitate, claritate a exprimării, îndelungă şlefuire a texturii sonore. Nu mai puțin atractivă a fost formația engleză **„Portico Quartet"** al cărei specific timbral inconfundabil se raportează la un instrument special de percuție numit „hang", un corp metalic de câțiva zeci de centimetri diametru, semănând cu un... OZN; cei patru oaspeți londonezi au fost saxofonistul **Jack Wyllie**, contrabass-istul **Milo Fitzpatrick**, percuționistul **Keir Vine**, interpret la „hang", bateristul **Duncan Bellamy**, laolaltă **„Portico Quartet"** invitat a concerta şi la **Festivalul Internațional de Jazz** de la **Gărâna**, din 12-15 iulie.

Mergând într-un crescendo valoric, seara a treia i-a revelat publicului pe **Barabás Tamás** - ghitară bass, **Kovács Ferenc** - trompetă, vioară, vocal, **Kovács Zoltán** - claviaturi, **Banai Szilárd** - baterie, **Égerházi Attila** - ghitară, lider, promotor, membri ai puternicului grup ungar **„Djabe"** (cuvânt care în dialect african înseamnă „libertate") ce activează de 17 ani, răstimp în care a susținut sute de concerte în zeci de țări de pe mai multe continente, identitatea lor stilistică vizând o fuziune între folclorul ungar şi elemente ritmice ***afro***. Toți cei cinci muzicieni s-au vădit drept admirabili tehnicieni ai instrumentelor lor, dar bass-istul şi bateristul s-au remarcat printr-o virtuozitate puțin comună. Punctul culminant al Festivalului sătmărean a fost marcat de prezența scenică în epilog a Quintetului avându-l drept protagonist pe tânărul (26 de ani) dar deja celebrul violonist polonez **Adam Bałdych,** interpret pe drept cuvânt evaluat drept unul dintre cei mai buni mânuitori ai instrumentului cu coarde şi arcuş din Europa, colaborator cu mari artişti polonezi şi americani, distins cu câteva premii în domeniul muzicii clasice şi cu peste zece premii pentru jazz, prezent la peste douăzeci de Festivaluri de jazz, având la activ douăsprezece albume discografice. În recitalul de pe podiumul prezentului festival, violonistul **Adam Bałdych** a fost însoțit în demersul său artistic revelând o certă inspirație şi o intensă expresivitate, de pianistul **Paweł Tomaszewski**, de percuționistul **Paweł Dobrowolski**, de bass-istul **Piotr Żaczek** şi de saxofonistul **Maciej Kociński**.

Spectatorii reuşitului **„SamFest Jazz International"** (reflectat ca atare în presa locală) au putut admira, în foaierul sălii Filarmonicii, expoziția de artă fotografică semnată de **Robert Costea**.

Florian LUNGU

Din nou la Brăila

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Pe "ruinele" festivalului de la Mamaia s-a ridicat strălucit Festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila, ajuns la ediția a VIII-a. Şi de această dată manifestarea a avut loc la cote superlative, fiind organizată impecabil de Consiliul județean Brăila (preşedintele Gheorghe Bunea Stancu este nu numai un mare iubitor de cultură, dar şi un adevărat producător de televiziune!) şi de Centrul de creație Brăila (director Maria Puşcaciu). Co-producători au fost TVR 3 şi Radio România, colaboratori – Fundația culturală Phoenix şi Radio TV Unirea Viena, iar între partenerii media, la loc de cinste, "Actualitatea muzicală" şi "Ultima oră". Într-un program de sală elegant (ar trebui însă adăugat şi un alt brăilean de marcă, Johnny Răducanu...) am descoperit multe mărturii emoționante, fotografii ale compozitorului, precum şi informații utile legate de concurs. După ştiința noastră, este unicul festival din țară cu o asemenea tipăritură, dar şi din alte puncte de vedere Brăila depăşeşte manifestările similare din țară (îi calcă pe urme doar festivalul internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, găzduit însă de un oraş mai mic, cu posibilități financiare inferioare): juriu de elită, sonorizare, lumini, decor, premii (un autoturism BMW ca trofeu, plus premii de peste 9000 de euro!), ecran de proiecție în fața Casei tineretului, pe care publicul de afară putea urmări concursul, plus excepționalul grup de acompaniament condus de compozitorul Ionel Tudor. Instrumentiştii din orchestra Radio aflați alături de el au fost admirabilii Marian Georgescu, Alexandru Cotoi (chitare), Dan Ioniță (saxofon, percuție), Dan Pirici (percuție), Laurențiu Zmău (baterie), Eugen Tegu (chitară-bas), Andrei Tudor (claviaturi). Juriul, cum spuneam, a reunit personalități diverse, inclusiv de peste hotare (chiar în absența elvețiencei Eliane Dambre, reținută în ultima clipă de probleme familiale), dar am opina că diferența de competențe dintre valoroşii reprezentanți ai României şi cei de peste hotare (nemaivorbind că nu e bine să fie doi "jurați" din Bulgaria...), evident în favoarea românilor, s-a reflectat în palmares, îndeosebi în câştigarea nemeritată a Trofeului de o solistă din Italia, evident surclasată muzical de albaneză. Dar iată componența juriului: Marius Țeicu (preşedinte), Horia Moculescu, Titus Andrei, Andreea Andrei, Oleg Volontir (Rep. Moldova), Franco Ianizzi (Italia), Rumiana Nacheva şi Martin Karnolski (Bulgaria), prof. de muzică din Brăila, Mariana Iordache.

H. Masiuk

H. Anaç

În finală s-au calificat 14 concurenți de peste hotare, evident mai buni, şi 11 din România. Este clar că sistemul de învățământ muzical de la noi se cuvine perfecționat, pentru că prea este tot mai mare prăpastia dintre tinerii de la noi şi cei de peste hotare. Cu toate acestea, au fost câțiva solişti din țara noastră care, deşi nu au intrat în palmares, au dovedit reale calități: Alexandra Anghelache (Moineşti) - sprijinită intens de primarul Viorel Ilie, Ruxandra Tomulesei (Hîrlău) sau Alexandra Penciu (Galați), aşa cum dintre străini meritau şi ei un premiu Iulia Şmidt (Rusia) sau Biliana Biba Ivanovici (Slovenia). Seara de gală a fost deschisă de cele 2 premii speciale acordate de Rumiana Nacheva, constând în participarea la festivalul internațional "Silver Yantra" de la Veliko Tărnovo, Bulgaria; fericiții au fost Melania Reale (Italia) şi Marcus Elisei Sucilea din Sînmihaiu German (jud. Timiş). Acesta din urmă, 18 ani, a fost

A. Anghelache

distinse şi cu premiul II, după ce se remarcase la un concurs muzical televizat, “X Factor”. Premiul special al revistei “Actualitatea Muzicală” a Uniunii compozitorilor şi muzicologilor a revenit talentatei soliste din Belarus, Halina Masiuk, în timp ce Premiul special al Centrului de creaţie Brăila talentatei eleve a lui Adrian Daminescu, Diana Maria Antonică din Constanţa. Un alt premiu special, cel al Consiliului judeţean Brăila, a fost acordat surprinzător lui Marcel Roşca, român născut la Chişinău, solist “curat” (este student la UNMB), dar fără strălucire. Revelat publicului din ţara noastră de premiul obţinut anul trecut la festivalul “Dan Spătaru” de la Medgidia, exuberantul solist din Turcia, Hakan Anaç, a fost preferatul publicului, fiind distins de justeţe cu Premiul de popularitate. Cele 3 menţiuni au fost câştigate de Iolanda Ulmeţeanu (Constanţa), Steliana Hristova şi Hristiana Dînkova, confirmând, iată, ce spuneam despre anomalia din juriu, ambele soliste din Bulgaria intrând în palmares. Pe poziţia a treia s-a situat ucraineanca Galina Konah. Premiul II a fost acordat aceleia care de fapt trebuia să câştige, excepţionala tânără de 19 ani din Albania, Elhaida Dani, cu interpretarea fără cusur a pieselor “Amurgul” de George Grigoriu şi “Suus” de Florent Boshnjaku. Superioritatea ei valorică, faţă de cântăreaţa de 29 de ani din Italia, Sabrina Masella, a fost evidenţiată de interpretarea aceleiaşi piese, “Amurgul”. Spre surprinderea generală, italiencei i-a fost acordat însă importantul Trofeu, aşa cum se întâmplase anul trecut cu un conaţional al său...Cheile i-au fost înmânate câştigătoarei de preşedintele Gheorghe Bunea Stancu şi de Cristi Stăncic, directorul general al sponsorului principal, Tancrad.

D. Antonică

Dincolo de aceste aspecte de “italienizare” şi “bulgarizare”, concursul a revelat versiunile remarcabile ale pieselor compuse de George Grigoriu (jos pălăria în faţa orchestraţiilor, semnate de Ionel Tudor, Andrei Tudor, Marian Georgescu şi colegii lor!): „Nu suntem îngeri”, „Cui îi pasă de mine?”, „Speranţe vis, speranţe flori”, „Marea mea iubire, marea!”, „Eternitate”, „Niciodată, niciodată”, „O fată şi-o chitară”, „Doar băieţii sunt de vină”, „Cred că m-am îndrăgostit”, „Cred în fericirea noastră”, „Nu se poate trăi fără dragoste”, „Să facem florile să cânte”, „Amurgul”. Cum creaţia lui George Grigoriu numără sute de piese, iar câteva titluri s-au repetat obositor, e de dorit ca pe viitor asemenea situaţii să fie evitate.

E. Dani

Pentru recitaluri am recomandat de fiecare dată, în general fără a fi ascultaţi, invitarea acelor monştri sacri şi artişti care au colaborat cu George Grigoriu, care l-au cunoscut bine, pot vorbi despre el şi mai ales să-i cânte creaţiile: Marina Voica, Alexandru Jula, Luminiţa Dobrescu, Stela Enache, Cristian Popescu, Pompilia Stoian... Anul acesta ne-au luminat cu talentul lor de excepţie patru vedete îndrăgite, unele din ele revenind pe scena festivalului. Pe când se numea încă Paul Surugiu, Fuego a primit de la George Grigoriu şansa de a cânta pe scena festivalului de la Mamaia, în 1993, lansând

C. Stăncic, S. Masella, Gh. Bunea Stancu

acolo trei piese în primă audiție: "Ne vom vedea în vacanța mare, din nou la mare", "Paşi pe parchet" şi "Mica mea păpuşă cu ochi verzi". Alintat de Maestru "Cârlanul", Paul Surugiu a devenit Fuego, artist cu succes uriaş, lansând nu mai puțin de 25 de albume în 11 ani, dintre care 6 au obținut "Discul de aur", iar cel de Colinde – Platina. La a 3-a prezență pe scena festivalului, Fuego, elev preferat al lui George Grigoriu, a susținut alături de orchestra festivalului un minunat recital de muzică şi poezie, ca un actor desăvârşit. Deşi trecut în program, ne-merituosul câştigător italian de anul trecut (când "victima" a fost o malteză câştigătoare a "Cerbului de aur"!), Antonio Marino, nu s-a mai deranjat să susțină microrecitalul contractat, în schimb ne-am reîntâlnit cu sensibila câştigătoare de la prima ediție, din 2005, clujeanca Elena Mândru, orientată ulterior cu succes către jazz.

A. Similea, O. Komornyik, O.K. Band

Şi Angela Similea a colaborat mult în tinerețe cu George Grigoriu. În prezent are un show superb alături de Ovidiu Komornyik şi de O. K. Band, cei doi artişti coagulând un spectacol perfect, cu şlagăre româneşti şi compoziții ale lui Komornyik, cu emoție şi sensibilitate, în care Angela Similea l-a făcut fericit şi pe Marius Țeicu, căruia i-a cântat un şlagăr. Angela Similea şi Ovidiu Komornyik sunt deja, împreună, un brand de mare succes. În final, Loredana Groza, alături de formația sa, "Agurida", a electrizat atmosfera cu ritmuri antrenante, de mare dinamism. Preşedintele CJ, Gheorghe Bunea Stancu, şi echipa sa au dat încă o lecție de organizare a unei manifestări profesioniste, de clasă. (Foto: Teodor Bîtica)

M. E. Sucilea

Fuego

NAE LĂZĂRESCU şi VASILE MURARU în „COMEDIE pe TITANIC”

Teatrul de Vară „HERĂSTRĂU” al Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” a găzduit Premiera spectacolului “COMEDIE pe TITANIC”. Îndrăgiţii actori Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru sunt capetele de afiş ale Revistei Estivale, cu texte savuroase semnate de Nae Lăzărescu, Mihai Maximilian, Aurel Storin şi Dan Mihăescu. Momentele comice alternează cu cele muzicale, iar Baletul (solişti Edy Chiriţescu şi Ligia Judeanu) este, ca de obicei, la înălţime.

Daniela Tănase

Regia este semnată de Cezar Ghioca, coregrafia Ansamblului de Balet al Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” de Cornel Popovici , iar scenografia (costumele şi decorurile te poartă într-o croazieră de vis) de Ana Iulia Popov.

Din distribuţie fac parte Cristina Stamate, Adriana Trandafir, Ortansa Stănescu, George Enache, Monalisa Basarab, Raluca Guslicov, Miruna Birău, Cristian Simion, Nae Alexandru şi Paul Talaşman. Partiturile muzicale sunt interpretate soliştii Daniela Tănase (fostă Cristea) şi de Radu Ghencea. Acompaniază Orchestra Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”, dirijor Dan Dimitriu, iar invitaţi în spectacol sunt percuţioniştii de la DRUM CAFÉ, cu un recital de excepţie. Trebuie remarcată revenirea în forţă, în formă maximă şi cu o prezenţă scenică de invidiat a solistei Daniela Tănase, la numai 6 luni după ce l-a născut pe... Constantin Tănase. Aşa îl cheamă pe băieţelul ei! Dacă ar fi fost fetiţă ar fi botezat-o Maria. Maria Tănase... Dar nu e timpul pierdut! Asta da, dragoste de Teatru! De Teatrul “Tănase”...

N. Lăzărescu, G. Enache, V. Muraru

Text şi foto: Oana GEORGESCU

IRIS 35

Mii de fani au fost prezenți la concertul desfăşurat, pe o căldură infernală, în Piața Constituției şi nu pe Arena Națională, cum fusese programat. Organizare impecabilă, datorată lui Dorian Ciubuc (prin Fun Time Production şi Convel Mat, cu sprijinul Primăriei Generale), artizanul tuturor concertelor aniversare Iris.

După celebrul „Bună seara, prieteni!" al lui Cristi Minculescu, a urmat primul Medley, care cuprinde „Lumina zilei" şi alte piese care nu au mai fost cântate din anii '90, cum ar fi „Iris", „La popas", „Valuri". Al doilea Medley a fost alcătuit din 7 piese (după cum ne spune Andreea Codolean, membră a fanclubului Iris) cum ar fi „Frumusețea ta" şi „Doar amintirea", urmate de vechile „Demagogi", „Cine mă strigă în noapte", dar şi mai noile „Inocența ta", „Vis cu stele", „Mătase albă", „O lumea doar a lor". Partea I a concertului s-a încheiat cu un medley acustic, interpretat doar de Valter, Relu şi Cristi, format din cântece precum „Noaptea", „Vis pierdut" ….o cortină albă se coboară, pe care se conturează umbrele lor. A urmat o proiecție video pe ecranul imens, de-a lungul scenei.

Partea a II-a oferă piesa cu care Iris deschidea concertele de la lansarea albumului „12 Porți": „Nimeni nu mai plânge", iar cântecul de pe primul album Iris – „Cei ce vor fi" - o aduce iar pe scenă pe Felicia Filip. După un solo baterie Nelu Dumitrescu (fondatorul grupului) au urmat şlagăre ale rockului autohton – „Trenul fără naş", „Jocul nu e greu" (Pe ape), „Floarea de Iris", „Strada ta", şi un bis cu „I Want To Break Free" - Queen.

Focuri de artificii şi explozie de confetti , apoi luminile s-au stins, dar fanii şi muzicienii zic într-un glas: NE VEDEM LA IRIS 40! LA MULȚI ANI, IRIS!

Noul val

Grimus

Grimus împlineşte „cei 7 ani de acasă". În cei 7 ani de activitate Grimus: - a susținut peste 300 de concerte în 7 țări, atât în cluburi cât şi pe scenele celor mai importante festivaluri autohtone (Bestfest, Peninsula, Coke Live, Stufstock), dar şi de pe alte meleaguri (Anglia, Ungaria, Serbia, Polonia), alături de nume majore ale muzicii mondiale precum Moby, Motorhead, Kasabian, Prodigy, Rasmus, Eros Ramazzotti - a lansat două albume: „Panikon" (considerat albumul autohton al anului 2008) şi „Egretta" („doar" second-best in 2011, care la 5 luni de la lansare continuă să fie cel mai bine vândut produs autohton în rețeaua Cărtureşti) - a propulsat zece piese pe cea mai înaltă treaptă a clasamentelor alcătuite de radiourile ce suportă muzica rock („Solitude", „In A Glimpse", „Backseat Driver", „Confused", „Insanity", „Umbre", „Started", „Face The Light", „Vanity", „In Your Eyes"). Prima participare Grimus la un festival în 2012 va fi în cadrul Rocker's Festival de la Garnic.

Pagină de
Florin-Silviu URSULESCU

JAMA(L) se întoarce

Oana GEORGESCU

Apreciatul cântăreț de origine libaneză, pe numele lui complet Jamal Boulad, s-a născut în 1973, la Beirut. Provine dintr-o familie numeroasă, compusă din 9 frați, cu 5 frați şi 4 surori. A studiat la Academia de Muzică din Beirut.

A câştigat numeroase premii la festivalurile de muzică pop din Liban, dar şi-a dorit mereu ca succesul şi notorietatea să depăşească granițele țării sale, să aibă fani în întreaga lume. Şi tot destinul a avut, la un moment dat, ultimul cuvânt… La 26 de ani, Jamal vine împreună cu fratele său mai mare la Bucureşti. Era invitat să cânte la petrecerea organizată de Ambasadorul Libanului în România cu ocazia Zilei Nationale a Libanului. Succesul de care s-a bucurat atunci, mai ales în rândul comunității libaneze din Bucureşti şi din România, a făcut ca Jamal să fie nevoit să-şi prelungească şederea pentru a onora invitațiile şi cererile de a susține recitaluri şi spectacole. De ani buni s-a stabilit definitiv în România, unde se simte ca acasă.

Repertoriul variat, prezența scenică a lui Jamal şi mai ales vocea sa puternică, sonoră, cu influențe orientale au impresionat publicul, dar şi pe câțiva dintre artiştii autohtoni, libanezul colaborând cu nume sonore din industria muzicală românească. Practic,el s-a lansat în show-bizz cu piesa “*Khalini*“, interpretată în duet cu Sanda Ladoşi, şi a colaborat cu Costi Ioniță, piesa lor, *“Femeie frumoasă ca luna*”, având un succes răsunător.

De curând, interpretul s-a… reinventat. Noul său nume de scenă este Jama, a cărui etimologie provine dintr-un cuvânt de sorginte orientală care înseamnă – cum altfel? - “frumos, arătos”... În prezent, Jama se pregăteşte pentru lansarea oficială a single-ului de debut, o piesă cu influențe dance, intitulată “*Agamo*”. Aceasta a fost înregistrată şi produsă în colaborare cu DJ Frissco, la studioul său din Constanța. Melodia este însoțită de un videoclip regizat de Florin Botea, regizorul care a semnat şi ultimul videoclip, *“Zaleilah*”, al formației Mandinga.

Cu siguranță că Jama are succesul asigurat, mai ales că a ales să lucreze şi cu unul dintre cei mai talentați, vizionari şi prolifici regizori ai momentului, cu peste 200 de clipuri la activ realizate în cei peste zece ani de experiență. Botea a lucrat cu Iris, Voltaj, Direcția 5, Andreea Bălan sau Delia şi recent a colaborat şi cu unul dintre coregrafii lui Usher pentru filmul “*Get ready to dance with Mandinga*”.

Anul Elenei

În 2012, Elena Gheorghe a avut o sumedenie de satisfacții majore. Pe plan profesional, la loc de cinste se înscrie Premiul de excelență primit din partea revistei noastre. Apoi, la nivel internațional popularitatea sa a atins cote maxime, prin câteva piese de mare succes. Este vorba de „Midnight Sun”, licențiată în nu mai puțin de 50 de țări, cu locuri I în Top-urile din Olanda şi Spania şi staționare timp de 3 luni în „Top 10 România”. ”Hot Girls”, licențiată de asemenea în zeci de țări, i-a permis cucerirea unui nou teritoriu, Mexic. În fine, „Your Captain Tonight” se bucură de mare audiență în Franța, Israel, Columbia. În turneele sale în Olanda, Spania, Germania sau Serbia, Elena Gheorghe a cântat nu o dată şi în fața a 40.000 de spectatori. Pe plan personal, 2012 i-a adus nunta cu muzicianul Cornel Ene şi botezul băiețelului lor, aşa încât artista poate declara că 2012 este cel mai frumos an din viața ei!

40 de ani de muzică

Octavian URSULESCU

Puţine sunt casele de cultură din ţară cu o asemenea activitate intensă şi complexă! Casa de cultură a sindicatelor din Ploieşti a ajuns la performanţe în primul rând datorită stabilităţii (se aude?), având-l de nu mai puţin de 38 de ani în frunte pe pasionatul director Ioan Bălcinoiu. La ceas aniversar, zeci de personalităţi din Ploieşti şi din ţară au făcut sala de 750 de locuri arhiplină, la un spectacol intitulat frumos “Un dar la ceas aniversar”. Înainte însă au avut loc vernisajul unei expoziţii foto-documentare, primirea unor dovezi de recunoaştere din întreaga lume, dar şi acordarea unor diplome de excelenţă tuturor colaboratorilor din aceşti ani; acestora din urmă li s-a oferit şi câte un exemplar din impresionanta monografie “O casă ca o familie” de Nicolae Dumitrescu, lansată cu acest prilej şi prefaţată de Eugen Luha, director general al Asociaţiei naţionale a caselor de cultură ale sindicatelor din România.

Nico

C. S. din Ploieşti a fost inaugurată pe 17 iulie 1972, printr-un spectacol festiv susţinut tocmai de cele două formaţii reprezentative care au fost şi acum pe scenă, rezistenţa lor în timp datorându-se valorii incontestabile. Corala camerală mixtă “Ioan Cristu Danielescu” are numeroase succese internaţionale la activ, fiind dirijată de conf. univ. dr. la UNMB, Valentin Gruescu. Corala a oferit un program variat şi îndelung aplaudat: “Ce-ai de gând” de Mihai Măniceanu (pianistul coralei), pe versuri de Nichita Stănescu: “Flăcăruia” şi “Dar de nuntă” de Radu Paladi; “Ain’ a That Good News” de William Dawson; “Kyrie eleison” din “Messa di gloria” de Puccini; “The Battle of Jericho” de Moses Hogan (solistă: soprana de mare valoare Adina Stănescu); “Ploaia” de Miroslav Hronek-Valentin Gruescu; “Sări mîndra” de Sabin Păutza. La final, emoţionantă urcare pe scenă a mai vechilor membri ai coralei, pentru interpretarea unei piese “în familie”.

După un intermezzo poetic (Nichita Stănescu – firesc, am spune – cu Nelu Stan, fostul director al Palatului culturii din Ploieşti), a intrat în scenă cealaltă formaţie reprezentativă de care vorbeam, Ansamblul folcloric “Chindia”, în fruntea căruia s-a aflat multă vreme regretatul Puiu Drăgan. Sub “bagheta” unor adevăraţi maeştri ai genului (conducerea muzicală – Costel Anton, coregrafia – Theodor Vasiliu, maeştri coregrafi – Constantin Dogaru, Marin Barbu), membrii ansamblului au încântat cu suitele de dansuri din Muntenia, Oaş şi Oltenia, cu reprizele vocale oferite de Rozalia Toader şi Tanţi Roth, precum şi cu mănunchiul de refrene de altădată aduse la microfon de cunoscuta Domnica Sorescu. Cum pe perioada când propria sală era în renovare toate spectacolele se jucau la CCS, cei de la Teatrul “Toma Caragiu” au dăruit la rândul lor două momente mult-gustate, unul de umor, cu Mihaela Duţu şi Mirel Mîneru (“Apocalipsa”, text de Cornel Udrea), şi altul, incendiar (de parcă nu ajungea canicula de afară!), cu îndrăgita vedetă Nico, alături de încântătoarele ei dansatoare. La plecare, toţi şi-au dorit ca asemenea evenimente artistice memorabile să aibă loc an de an...

Noul val

Luna Amară

Luna Amară este cea mai complexă şi mai controversată apariţie muzicală a scenei rock româneşti din anii 2000 încoace. Cenzurată din cauza opiniilor politice tranşante, cu un clip pe TV atunci când încă nu exista un album, prezentă la toate festivalurile importante, o noutate absolută prin integrarea sunetului de trompetă într-un sound *alternative*, *Luna Amară* şi-a format un public al său, un public care vrea să înţeleagă mai mult, care vrea să se implice mai mult. În 2009, formaţia a lansat albumul *Don’t let your dreams fall asleep*, susţinut de un turneu de promovare în 18 oraşe Componenţă: Nick Făgădar – voce, chitară, Mihnea Blidariu – voce, trompetă, chitară, Mihnea-Andrei Ferezan – chitară, Sorin Moraru – bass, Razvan Ristea - tobe. După 11 ani, sute de concerte în ţară şi străinătate, participarea la mari festivaluri autohtone şi 3 albume, LUNA AMARĂ a ajuns la o maturitate muzicală care se reflectă perfect prin compoziţiile şi textele albumului lansat prin A&A Records - PIETRE ÎN ALB. Formaţia se întoarce la sonorităţi mai dure, însă păstrează şi melodicitatea de care, de fapt, nu s-a debarasat niciodată. împreună cu texte în principal în limba română, extrem de lucide, piesele constituind fundalul unei existenţei culturale aflate la periferia unei societăţi dominate de incultură, ignoranţa şi prostie.

M. ANTON

Gabriela Daha, de la Bucureşti pe Broadway

Oana GEORGESCU

A absolvit Liceul de Artă din Craiova şi are la activ trei specializări de-a lungul a 10 ani de studiu: vioară principal (10 ani), canto principal (2 ani) şi pian secundar (7 ani). În 1995 a absolvit Academia de Muzică „*George Enescu*", canto principal şi pian secundar. Primele înregistrări de CD le-a făcut, studentă fiind, la Radio Suisse Romande, în Elveţia, unde a susţinut şi un concert. Chiar în anul absolvirii a fost angajată la Teatrul Naţional de Operetă „*Ion Dacian*". Soprana Gabriela Daha este şi colaborator de bază a Operei Comice pentru Copii. A susţinut concerte şi spectacole în numeroase ţări ale lumii - Germania, Israel, Elveţia, Croaţia, Italia, Franţa, Belgia, Austria, Polonia, Spania, Cehia, India, SUA sau Kuweit. În SUA, pe Broadway, la Tawn Hall, a jucat în musicalul „*O noapte furtunoasă*", rolul Ziţei, alături de artiştii Operei Comice Bucureşti.

alături de Stela Popescu

În anul 2004 a fost distinsă cu Premiul pentru promovarea muzicii româneşti de către Forumul Muzical Român, iar în 2011, de către acelaşi for, cu Premiul Aniversar al Revistei "Melos". În 2006, în Italia, la Palermo, Gabriela Daha a fost membru în juriul celei de-a VIII-a ediţii a Concursului European de Interpretare „*Antonino Miserendino*". Un an mai târziu, în Sala Unirii a Palatul Parlamentului a interpretat aria Adelei din „*Liliacul*" de Johann Strauss, fiind acompaniată de Orchestra Palatului Schönbrunn (Schonbrunner Schlossorchester) din Viena, dirijată de Guido Mancusi.

Repertoriul său de operetă este foarte vast şi variat, Gabrielei Daha venindu-i mănuşă roluri diferite precum Casilda („*Gondolierii*" de Arthur Sullivan), Liza („*Contesa Maritza*" de Emmerich Kalman), Jaqueline („*Suzana*" de Jean Gilbert), Cristinel („*Vânzătorul de păsări*" de Kark Zeller), Sikima („*Ţara Surâsului*" de Franz Lehar), Bessy („*Floarea din Hawaii*" de Paul Abraham), Ţic-Ţic („*Micuţa Dorothy*" de Marius Teicu), Miryna ("*Lysistrata*" de Gherase Dendrino), Suzănica („*Lăsaţi-mă să cânt*" de Gherase Dendrino), Minnie („*Hello, Dolly*!" de Michael Stewart), Arsena („*Voievodul Ţiganilor*" de Johann Strauss), Riquette („*Victoria şi-al ei Husar*" de Paul Abraham), Klarken („*La Calul Bălan*" de Ralph Benatzky), Ernestina („*Domnul Choufleuri*" de Jacques Offenbach) sau Nitouche („*Mam'zelle Nitouche*" de Florimond Herve).

A jucat în „*Vaporul Dragostei*" alături de Horaţiu Mălăele şi Emilia Popescu şi în spectacolul „*Broadway-Bucureşti*" (regia: Răzvan Ioan Dincă, Beatrice Rancea, Ion Caramitru, Alexandru Tocilescu) şi a fost extraordinară în rolul Prinţesei Violeta din spectacolul „*Dragostea celor trei portocale*" de Cristian Pepino, după scenariul lui Carlo Gozzi. În anul 2007 a jucat, în filmul de scurt metraj „*Fly*". A jucat teatru, fiind distribuită în rolul studentei Sophie de Palma în spectacolul „*Maria Callas*" (după piesa „*Masterclass*" de Terence McNally) şi în „*Marginea Eternităţii*" la Teatrul Bulandra, alături de actori precum Florian Pittiş, Florin Zamfirescu, George Ivaşcu, Alexandru Georgescu, Constantin Dinulescu, Eusebiu Ştefănescu.

Succesul şi notorietatea Gabrielei Daha se datorează şi colaborărilor cu Opera Comică pentru Copii, directorul Smaranda Oţeanu Bunea acordându-i încrederea şi posibilitatea de a juca pe scena de la Giuleşti. „*Magia muzicii*", „*Regal de Aprilie*", „*Primăvara Magnoliilor*", „*Directorul de Teatru*" de W.A. Mozart, „*Telefonul*" de Gian Carlo Menotti, musicalurile „*O noapte furtunoasă*" de Roman Vlad, adaptare după I. L. Caragiale, sau „*Coana Chiriţa*" (după "*Chiriţa în provincie*" de Vasile Alecsandri, muzica Al. Flechtenmacher), în regia lui Cristian Mihăilescu, sunt doar câteva dintre titlurile în care Gabriela Daha a jucat.

Anton Şuteu: „Deschideți poarta soarelui"

UCMR a organizat, prin strădania văduvei compozitorului, Ioana Şuteu, şi a fostului student al muzicianului, George Natsis, o emoționantă manifestare în Aula Palatului Cantacuzino, la 2 ani de la dispariția lui Anton Şuteu, personalitate de mare complexitate a muzicii româneşti. Manifestarea a fost prefațată de preşedintele UCMR, Adrian Iorgulescu, care a rostit cuvinte de mare prețuire la adresa unui om devotat breslei şi învățământului muzical. A urmat un concert omagial care a inclus binecunoscute lucrări semnate de Anton Şuteu: "Fructul vieții", pe versuri de Dan V. Dumitriu (solistă Livia Tudor, acompaniată la pian de George Natsis), "Rugăciune" (solo pian George Natsis), "Portretul mamei" (solo pian Andrei Tudor), "Un rêve d'amour" şi "Toamna în Cişmigiu" (Petrică Andrei Trio). Irina Odăgescu a prezentat pe larg superba carte intitulată "Deschideți poarta soarelui", lansată cu acest prilej. Este de fapt o minunată confesiune muzicală, o profesiune de credință a compozitorului, vorbind despre lucrările sale, gravate pe cele 9 CD-uri înglobate în volum. Cu aceeaşi ocazie a fost lansat CD-ul "In memoriam Anton Şuteu-De vorbă cu mine. Vol. I", despre care a vorbit compozitorul Cătălin Târcolea. Anton Şuteu a fost un admirabil conducător al secției de muzică uşoară a UCMR, pledând pentru demnitatea breslei, pe care a apărat-o în toate aparițiile sale publice, inclusiv din aceea de preşedinte al juriului la Festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila, unde acorda de fiecare dată un important premiu din partea UCMR. De aceea era de dorit să se acorde un spațiu şi creației sale de muzică uşoară (evocată de Horia Moculescu), domeniu în care ne-a dăruit câteva autentice bijuterii pe care le regăsiți în cuprinsul CD-urilor din cadrul Antologiei muzicii uşoare româneşti, editate de UCMR, în frunte cu "Deschideți poarta soarelui". Editat în condiții grafice remarcabile de Editura Arpeggione, acest "Jurnal componistic subiectiv", cum îl numeşte regretatul autor, permite cititorilor să descopere şi talentul de grafician al lui Anton Şuteu. Între numeroasele partituri din carte am regăsit-o şi pe cea a altui mare şlagăr de muzică uşoară, "Nu-ți spun adio", pe versurile lui Dan V. Dumitriu, textierul preferat al nedespărțiților prieteni Anton Şuteu şi Cornel Fugaru. Unor asemenea compozitori excepționali nu le vom spune niciodată "adio", ei au rămas veşnic în inima noastră...

Margareta Pâslaru: „Eu şi timpul"

Subintitulat "Viață, vocație, viziune", acest volum este prima parte a memoriilor, să le spunem aşa, ale reputatei artiste Margareta Pâslaru, care după ce a devenit o vedetă a muzicii uşoare a îmbrățişat cu succes cariera de compozitoare şi textieră. Sunt amintiri şi mărturii emoționante dintr-o activitate prodigioasă, dar nu vă povestim cartea, ci vă sfătuim să o cumpărați, pentru că, aşa cum procedează mereu, Margareta cedează toate drepturile de autor în vederea susținerii tinerilor talentați, prin premiul anual "Pentru originalitate interpretativă". Cartea include numeroase citate din presă, fotografii, partituri. Mai important este să consemnăm succesul acestei cărți, care la târgul de specialitate Bookfest s-a clasat pe locul 2 la vânzări, la standul Editurii "Curtea Veche". La acelaşi târg, Editura "Litera", partener oficial al premiilor revistei noastre, anunța tot pe locul 2 seria de cărți "Citim în engleză" - ediții bilingve, în română şi engleză, ale unor poveşti binecunoscute ("Degețica", "Motanul încălțat", "Crăiasa zăpezii"), conținând câte un CD cu poveştile respective în lectura Margaretei Pâslaru. Pe coperta a IV-a a acestui fascinant mini-documentar al vieții şi carierei artistei descoperim o imagine în care aceasta se află lângă bustul făcut ei la 19 ani de celebrul sculptor Corneliu Medrea, bust redescoperit de curând.

Ion Moldovan: „Bianca Ionescu - Flacăra din mine”

La Editura “Buna Vestire” din Blaj a apărut acest nou volum din colecția “Memorii” a Teatrului național de operetă “Ion Dacian”. Este mai mult decât lăudabil faptul că o instituție de cultură se îngrijeşte de imaginea artiştilor săi, opinăm de altfel că acest demers este singular, după ştiința noastră. Cartea include multe fotografii color (de altfel tiparul este de calitate), aprecieri ale unor colegi de scenă, dar mai ales părerile îndrăgitei artiste despre tot ce ne

înconjoară, enunțate cu sinceritate şi curaj (vezi, între altele, opiniile sale despre ruşinea din domeniul divertismentului TV din ziua de azi). Muzicologul Ana Buga notează pe coperta a IV-a: “Continuând seria interviurilor în “Colecția Memorii” a Teatrului Național de Operetă, autorul ne propune un nou volum, dedicat de această dată personalității artistice a sopranei Bianca Ionescu. O lectură deosebit de plăcută îl “conduce” pe cititor prin lumea fascinantă a artiştilor lirici, lume căreia îi aparține protagonista cărții. Întrebările incitante ale lui Ion Moldovan şi răspunsurile Biancăi Ionescu ne deschid o perspectivă interesantă asupra unor detalii şi întâmplări care particularizează personalitatea complexă a artistei”.

Recenzii de
Octavian URSULESCU

Luminița, come back spectaculos!

Olivia DUȚĂ

Cu ocazia lansării unui album la care ne vom referi separat, îndrăgita interpretă Luminița Dobrescu a revenit pe o scenă importantă din România, la...43 de ani de la superba sa victorie la festivalul internațional “Cerbul de aur” de la Braşov. Reamintim că, în primăvara anului 1969, foarte tânăra reprezentantă a țării noastre era primul artist de la noi care păstra trofeul acasă. Aşa încât spectacolul de la sala Radio a fost deschis, inspirat, cu reamintirea, de către excepționala orchestră a Radiodifuziunii, condusă de Ionel Tudor, a temei şlagărului lui Edmond Deda, “Of, inimioară”. Prin interpretarea superlativă a acestei piese, Luminița Dobrescu surclasa pe toți concurenții de peste hotare. Spectacolul la care ne referim a fost prezentat de Horia Moculescu şi Alexandra Velniciuc, care o avuseseră invitată pe artistă la prânz, la populara lor emisiune “Atenție, se cântă!”, de pe TVR2, iar aranjamentele muzicale, foarte inspirate, au aparținut lui Ionel Tudor şi lui Andrei Tudor. A fost evocat George Grigoriu, cel care o lansa pe Luminița în 1965 cu hit-ul “Doar băieții sunt de vină” (de ani de zile militām pentru invitarea vedetei la festivalul de la Brăila închinat compozitorului, poate că măcar acum vom fi ascultați!), după care solista a dat viață unor binecunoscute melodii româneşti şi internaționale: “Close To You”, “When I Fall In Love”, “A Song For You” (piesă care dă titlul albumului), “I'm A Fool To Want You”, “Je t'aime”, celebrul “The Man I Love” al lui Gershwin, “Je ne regrette rien”, “Mama” de Bixio, Luminița Dobrescu trecând cu lejeritate prin toate genurile muzicale. După cum se ştie, în plină glorie, inclusiv internațională, Luminița Dobrescu s-a stabilit în Germania, unde, după propria mărturisire, l-a descoperit, în 1970 la Berlin, pe Burt Bucharach. Tot în Germania, în anii '70, a figurat în Top-uri cu o melodie având un titlu sugestiv: “I've Found My Freedom”. Din repertoriul de concert n-au lipsit piese cum ar fi “De ce?” de Cornel Fugaru (care a figurat şi în recitalul Luminiței de la “Cerbul de aur” 1970), “Dragostea e val de mare” (de George Grigoriu, mentorul său), “Îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte” de Edmond Deda, precum şi cântecul în primă audiție “Gelozia”, de Marcel Dragomir. Invitați în spectacol (din păcate “popularizat” catastrofal de Radio România, unde a fost editat şi albumul) au fost colega de generație a Luminiței, Pompilia Stoian, stabilită în Germania şi venită special pentru acest eveniment, precum şi actorii de mare popularitate Stela Popescu şi Alexandru Arşinel.

A fost o revenire spectaculoasă a Luminiței Dobrescu pe scenele de acasă, acolo unde este aşteptată să fie cât mai des, în viitor.

Flash

Marius GHERMAN

HI-Q lansează primul videoclip 3D anaglyph, un experiment digital realizat de către cei mai inovatori artişti din online: Regie şi imagine: George Leca, Montaj 3D: Lucian Alexe. Stinge lumina, aşează-te cât mai comod, pune-ţi ochelarii 3D şi călătoreşte pe ritmuri de charleston alături de HI-Q şi Gică Petrescu. Realizat cu susţinerea Consiliului Judeţean şi a Primăriei Braşov, Mihai, Dana şi Florin îţi prezintă oraşul natal printr-un videoclip "special", realizat cu prima cameră 3D din România. Cu o îndelungată tradiţie inovatoare, mai ales în domeniul internetului, HI-Q este prima

HI-Q

trupă autohtonă care a avut site (1999), primul fanclub online din România (2006), prima televiziune online a unei trupe (2008), prima pagină oficială de Facebook (2006), primul blog al unui artist român (2006), primul single digital cu vânzare stradală (2010).

Sore şi-a lansat noua piesă "Different" într-un mod neobişnuit… din propriul living. Pentru că nu îi place să se conformeze regulilor, Sore a realizat un scurt filmuleţ cu un mesaj pentru toţi fanii ei şi a pus singură piesa pe internet. *Eu mi-am dorit ca fanii mei să se regăsească în această piesă şi să capete curajul de a se privi pe ei înşişi, fără să le pese de stereotipuri. De altfel, piesa are un stil care în România nu a fost exploatat. Este vorba de pop cu influenţe dance hall. In plus, noul meu single se bucură şi de participarea extraordinară a lui Alex Velea,* a declarat Sore. Sore a realizat şi o sedinţă foto pentru promovarea noii sale piese, *Different*. Singurul outfit pentru această şedinţă foto a constat într-un banner pe care apare scris *Different*, artista neavând, în rest, nici un alt articol vestimentar.

OVI s-a stabilit în România. Determinat de lanţul de succese început cu performanţa obţinerii locului 3 (împreună cu Paula Seling) la Eurovision, Ovi a luat o decizie capitală : a hotărât să revină în România, după 15 ani de rezidenţă în Norvegia, una dintre ţările cu cel mai ridicat standard de viaţă. Cu atât mai importantă este această decizie cu cât ea a fost luată de comun acord cu soţia, Kitty, care este norvegiancă get-beget. Soţii Jacobsen au hotărât să se stabilească în România împreună cu cei doi copii - Martin (6 ani) şi Philip (4 ani). Au luat, deocamdată, cu chirie, o casă la Corbeanca. Kitty a renunţat la job-ul pe care îl avea la o bancă, preferând, deocamdată, să se ocupe direct de educaţia celor doi copii. Iar Ovi continuă să se împartă între concertele din România şi cele din Scandinavia, compune (singur sau în colaborare), produce piese (în asociere cu alţi confraţi). Nu e exclus ca tot Eurovision să reprezinte un nou prilej de succes pentru Ovi, nefiind un secret că Ovi Jacobsen şi Thomas Geson au decis să lucreze împreună la un cântec pentru concursul Eurovision 2012, în selecţia norvegiană în loc de cea din România: populara cântăreaţă norvegiană Reidun Saether fiind norocoasa interpretă aleasă.

Deepside Deejays lansează şi videoclipul piesei "Never Be Alone". Single-ul "Never Be Alone" este în continuă urcare în topurile air play din România, Rusia, Turcia şi Grecia şi videoclipul piesei poate fi vizionat pe toate canalele tv de specialitate.După succesul de care s-au bucurat cu piesa "Never be alone", băieţii au ales să realizeze un videoclip pentru single-ul STAY WITH ME TONIGHT. Clipul, regizat de Iulian Moga, îi are ca protagonişti pe actorii Ada Condeescu şi Andrei Roşu, care ne prezintă o frumoasă poveste de iubire, atât cu momentele ei bune, cât şi cu acele mici certuri specifice oricărei relaţii.

Videoclipul 3D al **LOREDANEI** – "Rain, Rain", regizat de Julien Rocher, a fost premiat ca fiind cel mai bun videoclip 3D în cadrul Festivalului de Muzică şi Film 3D de la Los Angeles. "Rain, Rain" a fost selectat în competiţiile a 3 festivaluri de film internaţional, iar aceasta este prima distincţie. Cel mai mare "Festival de Muzică şi Film 3D" a avut loc la Hollywood, California, iar preşedintele juriului, Christopher Crescitelli, a anunţat câştigătorii în faţa unui public larg, prezent la Gala de închidere a festivalului. "*Încercăm să ne menţinem fresh, relevanţi şi demni de a reprezenta comunitatea 3D. Am demonstrat şi în acest an prin selecţia realizată prezenţa unor adevărate spectacole de modă inovatoare, comedie, precum şi prezenţa unor uimitoarele spectacole vizual-muzicale ",* a declarat Crescitelli. Videoclipul 3D "Rain, Rain" a fost regizat de francezul Julien Rocher, cu care Loredana a colaborat şi la videoclipul "Like A Rock Star", iar animaţia 3D este semnată de Pitof (Jean Christophe Comar), regizorul faimosului Catwoman, un maestru în industria efectelor vizuale, printre operele sale numărându-se

Loredana

filme precum Alien, Astérix et Obélix contre César, Delicatessen, etc.

Cutiuţa Muzicală vine cu o ofertă nouă. Odată cu lansarea albumului "Cutiuţa Muzicală vol. 9" a avut loc şi lansarea site-ului oficial al brandului, ce a intrat în viaţa copiilor dar şi a părinţilor acum mai bine de zece ani. Pe noul site, www.cutiutamuzicala.ro, poţi găsi toate informaţiile despre apariţia colecţiei, povestea colaborării cu fiecare vedetă, versurile pieselor, dar şi multe alte surprize, cu o ofertă specială. "*După această ofertă, promitem să venim şi cu alte cadouri, surprize, promoţii şi să o ţinem aşa tot anul. În plus, ca noutate absolută, de acum* Cutiuţa Muzicală *a fost realizată şi în varianta animată*", a spus Liliana Ştefan.

Mondo pop

Mihai ANTON

BRUNO MARS. Artistul casei de discuri Elecktra a mai adăugat o reuşită în cariera sa de interpret. Astfel, el deţine „cel mai bine vândut single în format digital" în topul IFPI. Cântăreţul a ocupat primele două poziţii din top cu hit-urile „Just The Way You Are" şi „Grenade". În plus, cel de-al treilea single semnat Bruno Mars, „The Lazy Song", a intrat şi el în top 10, făcând din Mars primul artist cu trei single-uri în primele 10 cele mai bine vândute piese ale anului. Cel mai recent single al artistului, „It Will Rain" ocupă prima poziţie în „Billboard/ Top 40 Chart". De asemenea, Bruno Mars a primit şase nominalizări la cea de-a 54-a ediţie a premiilor Grammy .

Bruno Mars

"W.E. MUSIC FROM THE MOTION PICTURE". Nominalizată la Globurile de Aur, coloana sonoră a filmului "*W.E.*", regizat şi produs de Madonna, se lansează, în format digital, la Interscope Records. Filmul "*W.E.*", pentru care Madonna a fost regizor, co-autor şi producător, urmează să se lanseze în februarie. Înregistrat la celebrele studiouri Abbey Road din Londra, cu o orchestră de 60 de muzicieni, dirijată de Terry Davies, materialul este compus şi orchestrat de Abel Korzeniowski. Pe lângă magnificele compoziţii ale lui Korzeniowski, soundtrack-ul include şi piesa "Masterpiece", care a câştigat Globul de Aur, interpretată de Madonna şi compusă de artistă împreună cu Julie Frost şi Jimmy Harry. "Masterpiece" va fi inclusă şi pe următorul album solo al Madonnei - MDNA.

DEATH CAB FOR CUTIE a anunţat datele turneului nord - american, dar şi noi show-uri care vor fi susţinute în Australia şi Asia de Est. Turneul va fi unul inovator pentru trupă, cu reprezentaţii în cadre restrânse, dar şi în săli încărcate de istorie împreună cu orchestra "Magic*Magik". Cunoscuţi pentru colaborările lor inedite, membrii orchestrei din San Francisco au mai lucrat în trecut cu formaţia pentru "VH1 Storytellers", dar şi pentru ultimul album - "Codes And Keys". Albumul lansat în luna mai a anului trecut a urcat în topul "Billboard 200" până pe locul 3.

FERRY CORSTEN activează de 20 de ani ca DJ/producător şi cu această ocazie va lansa cel de-al patrulea album de studio, "WKND" . Cunoscut pentru meticulozitatea creaţiilor sale, DJ-ul este unul dintre cei mai căutaţi şi apreciaţi producători muzicali din lume. Printre cele mai cunoscute compilaţii ale lui Corsten sunt "Trance Nation", "World Tour and Passport" sau "Once Upon A Night". Primul volum "One Upon A Night" a ajuns pe prima poziţie în topul iTunes Dance Chart din Statele Unite. Insă Corsten s-a remarcat şi prin single-uri, nu numai prin compilaţii şi albume dance. Printre cele mai cunoscute hit-uri ale sale se numără "Punk", "Gouryella" (feat. Tiesto), "Walhalla", "Cry", "Rock Your Body, Rock", "Fire" si multe altele.

ESTELLE. BET Networks a anunţat că Estelle va fi capul de afiş în cadrul BET Music Matters "The All Of me Tour". Cântăreaţa va fi acompaniată de Elie Varner, Stacy Barthe şi Luke James, ca invitaţi speciali. Printre surprizele turneului este şi show-ul din New York unde Estelle îşi va lansa cel mai recent album, "All Of Me". CD-ul vine după mult-apreciatul album de debut al senzaţiei soul britanice, "Shine". Cel mai nou single, "Thank You", se bucură de un videoclip spectaculos. .Albumul "Shine" a fost unul dintre cele mai bine vândute albume ale anului 2008, asigurându-i cântăreţei britanice notorietatea, un hit de primă mână - "American Boy (feat. Kanye West)" şi un Grammy.

Estelle

VIVENDI şi subsidiara sa, **UNIVERSAL MUSIC GROUP** (UMG), au anunţat semnarea unui contract definitiv cu Citigroup ("Citi") pentru achiziţionarea diviziei de la casa de discuri a EMI Group, pentru suma totală de 1.2 miliarde de lire sterline. EMI Group este unul dintre cei mai proeminenţi jucători din industria muzicală, deţinând un portofoliu foarte bogat. Divizia de casă de discuri, EMI Music, operează în întreaga lume şi reprezintă artişti dintr-o largă varietate de genuri muzicale.

FLO RIDA. Hit-ul "Good Feeling" semnat Flo Rida, a fost recompensat cu discul de platină pentru vânzări digitale de aproape 2 milioane de copii. Videoclipul piesei a atins mai mult de 35 de milioane de vizualizări pe YouTube, fiind în continuă creştere. Artistul originar din Miami a lansat un single nou, "Wild Ones", împreună cu Sia (o cunoscută cântăreaţă şi compozitoare din Australia). Succesul i-a surâs odată cu lansarea single-ului "Low" (feat. T-Pain) din 2007, care a avut vânzări digitale de 11 milioane de copii.

LAMB OF GOD. După două teasere care au cuprins piesele "Ghost Walking" şi "Desolation", formaţia "Lamb Of God" a lansat ultimul teaser din seria de promovare a albumului "Resolution". Acest videoclip conţine şi piesa care închide CD-ul şi anume: "King Me", care beneficiază de contribuţia unei întregi orchestre.

VAN HALEN. Una dintre cele mai importante şi influente formaţii ale tuturor timpurilor anunţă revenirea pe scena concertelor live, cu ocazia turneului nord-american, având în deschidere pe Kool & The Gang. Turneul este prilejuit de lansarea noului material, A Different Kind Of Truth, primul album de studio cu David Lee Roth, de la premiatul cu multiple discuri de platină, 1984. Primul single de pe noul album, "Tattoo", şi videoclipul corespunzător au fost lansate deja. Înfiinţată în 1974, distinsă cu două discuri de diamant pentru albumele "Van Halen" şi "1984", trupa a creat un repertoriu de hituri care vor rămâne cele printre cele mai durabile şi influente piese scrise vreodată în aria rockului.

Premii în Italia

Copiii din România nu încetează a uimi Italia! Localitatea Rodi Garganico, din sudul Peninsulei, a găzduit cea de-a X-a ediție a Festivalului Internațional al Şcolilor, o competiție cu tradiție, cu nu mai puțin de 12 secțiuni de concurs. România a participat pentru a 7-a oară şi s-a înscris din nou între performerele festivalului, devansând echipele venite din Spania, Turcia, Maroc, Grecia, Slovacia sau Italia. La loc de cinste s-a situat prestația elevilor de la Şcoala generală nr. 1 Sfinții Voievozi din sectorul 1 al Capitalei, care s-au întors acasă cu două premii I. La Dans modern cele 7 fetițe din ansamblul "Clopoțeii", coordonat de Elena Lazari, au cules aplauze furtunoase. Un triumf previzibil, am spune, judecând prin palmaresul ei impresionant, a repurtat la secțiunea Canto valoroasa interpretă de muzică uşoară Ştefania Chesar, 11 ani şi jumătate, elevă în clasa a V-a a şcolii. Ştefania a avut alături 4

Şt. Chesar

colege-dansatoare şi a interpretat melodia "Legenda sânzienelor" de Claudiu Bulete, antrenând la dans şi cântec tot juriul, pe ceilalți concurenți şi pe DJ! Ştefania Chesar, despre care am mai scris în paginile noastre, are peste 20 de premii la activ şi este în anul II de studiu la Şcoala de artă din Capitală, la clasa de canto muzică uşoară a prof. Viorela Filip. În paralel se pregăteşte şi cu compozitorul Dan Dimitriu şi face parte, alături de Irina Ionescu şi Bianca Oprişan, din trupa "Vis". Pe cât este de serioasă, talentată şi frumoasă, micuței Ştefania i se vor îndeplini cu siguranță toate visele!

Ieşeni la înălțime

Elevii de la cercul "Melos", coordonat de prof. Gabriela Nechita, continuă neabătut succesele de altădată ale compozitorului Titel Popovici, cel mai mare descoperitor de talente din Iaşi. Vom trece succint în revistă câteva din distincțiile obținute de micii solişti moldoveni. Astfel, Ruxandra Tomulesei, care a avut o

G. Dăriescu

evoluție notabilă şi la festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila, a cucerit premiul I la festivalul internațional "Vise printre stele" de la Cernăuți, Ucraina. După salba de premii de la festivalul "Lucky Kids" de la Roman, unde preşedinte de juriu a fost Corina Chiriac, au urmat recunoaşterile de la ediția a VI-a a International Art Festival "Young Europe" de la Kiev, Ucraina, unde din nou Ruxandra Tomulesei a făcut dovada înzestrărilor sale, intrând în posesia Trofeului, fiind premiate şi colegele sale Daria Grigoraş şi Andreea Lepârda. La festivalul "Flori-le copilăriei" de la Bârlad, cei de la "Melos" au obținut un număr record de premii, peste 20, în fruntea palmaresului situându-se Georgiana Dăriescu, care a plecat acasă cu Trofeul competiției, la care se adaugă circa 20 de premii speciale. Ruxandra Tomulesei, 16 ani, după succesele din Italia, şi-a mai adăugat un Trofeu în palmares, la Moineşti, la festivalul "Vis de stea", precum şi un premiu I la Brăila, la "Armoniile Dunării".

R. Tomulesei

Sandra PROESCU

Femina

Carmen SLAVE

EMILIA DIȚU. Mulți cititori ne întreabă ce mai fac numele foarte cunoscute altădată, curiozitatea lor fiind legitimă. În aceste rânduri răspundem acelora care doresc să ştie ce mai face Emilia Dițu. Ei bine, n-o să credeți, dar aceasta este avocat în Baroul Bucureşti, în urma absolvirii cursurilor Facultății de Drept (Drept comunitar) şi susținerii masteratului în „Dreptul financiar, bancar şi al asigurărilor”! Dar continuă să cânte cu succes, aşa cum a făcut-o la Gala

”Ovo Music”, şi să editeze albume apreciate.

Dar să derulăm rapid firul carierei artistice a Emiliei Dițu. A debutat cu lauri la festivalul de la Mamaia din 1985, când a obținut premiul I la secțiunea „Interpretare” şi a condus către premiul III la „Creație” o melodie de Marcel Dragomir. Are în palmares numeroase distincții ce i-au revenit la competiții organizate de Radio-Televiziune („Şlagăre în devenire”, „O melodie dintr-o sută”) sau la festivalurile „Melodii” de la Polivalenta bucureşteană (edițiile 1984, 1985, 1986). În 1985 reprezintă țara noastră la festivalul internațional „Orfeul de aur” din Bulgaria şi este distinsă cu Premiul presei pentru cea mai bună interpretare a unei melodii bulgăreşti. A colaborat ani buni cu teatrul de revistă „Constantin Tănase”, apărând în spectacole alături de Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Nae Lăzărescu, Vasile Muraru, Cristina Stamate, Paula Rădulescu, Sanda Ladoşi, Manuela Fedorca. În paralel a participat la turnee în țară şi peste hotare, a cântat la Sala Palatului şi la Sala Polivalentă alături de toate numele mari ale show-business-ului românesc. Explicația dispariției ei din prim-planul genului s-a datorat faptului că mai mulți ani a locuit în Italia (posedă de altfel cetățenia italiană), participând acolo la spectacole, festivaluri şi emisiuni TV. Înainte şi după „perioada italiană” a apărut în toate emisiunile TV importante de la noi, dând viață şlagărelor încredințate de compozitorii noştri de frunte. Iată o listă selectivă a melodiilor celor mai cunoscute legate de numele Emiliei Dițu: „Eşti învingător”, „Din dragoste să poți ierta”, „Primăvară, primăvară”, „Bună seara, iubire!”, „Luceafăr nemuritor” (toate de Marcel Dragomir), „Dragoste de corturar”, „Ce frumos mint uneori băieții” (Jolt Kerestely), „Însingurare târzie” (Dani Constantin), „Fructul oprit” (George Natsis), „Adio!” (George Grigoriu), „E tot ce am” (Dan Stoian), „Nu regret nimic” (Ionel Tudor), „Lasă-mi iubirea” (Ovidiu Komornyik) – hit-ul său de dată recentă, cântat în duet cu Mihai Dinescu.

ROZALINA BULDUMEA. Am făcut cunoştință cu această valoroasă solistă şi autoare din Republica Moldova grație lui Ovidiu Komornyik: acesta i-a editat un album la casa sa, Ovo Music (recenzat în paginile noastre), apoi a invitat-o la Sala Palatului la Gala Ovo Music, în fața a 4000 de spectatori. Rozalina are serioase competențe muzicale: compune, cântă la violoncel şi pian. De altfel, după absolvirea Şcolii de muzică „Valeriu Poleacov” a devenit

studentă la Academia de muzică, teatru şi arte plastice din Republica Moldova, la Facultatea Arte instrumentale, compoziție şi muzicologie, specialitatea Canto estradă şi jazz. În paralel a absolvit Facultatea de relații internaționale şi ştiințe politice administrative. Vorbeşte curent cinci limbi, fiind des plecată în turnee peste hotare. Rozalina Buldumea cântă cu mult succes, dar se ocupă şi de organizarea de concerte şi alte manifestări.

IOANA SÂIA. Frumoasa Ioana Andreea Sâia s-a născut în 26 septembrie 1987 la Vaslui, fiind sortită inițial unei cariere diplomatice: în liceu a studiat intensiv limba franceză, după care a absolvit Facultatea de relații internaționale şi studii europene din cadrul Universității „Spiru Haret”. Dar încă de la 7 ani a intrat în corala „Fantasia” din Vaslui, simțindu-se atrasă de muzică. Din 2002 începe să ia parte la diverse concursuri de muzică uşoară, fiind laureată la „Micul prinț”, „Steaua de cristal”, „Festivalul de francofonie” (Sibiu). Din 2005, timp de 2 ani, trece la „etno”, în postură de componentă a formației „Romanitza”. În 2006 participă la preselecția „Mandinga alege o solistă” (era momentul când Elena Gheorghe se dedicase unei cariere individuale), intrând în „Top 10” - de altfel ulterior a colaborat cu cunoscuta formație. Anul următor o găseşte, la solicitarea lui Gabriel Huiban, în postura de „backing vocal” la selecția Eurovision, dar şi alături de Victor Lavric

în piesa în manieră house „Tell me why”. Versatilitatea sa este extraordinară, pentru că în 2008 devine solistă vocală a trupei de rumba-flamenco „Latino Kings”, dar şi membră a grupului de soul condus de Brad Vee Jhonson. După ce timp de 2 ani cântă funk-soul cu trupa The Funk Society, în 2011 se stabileşte la actuala formație, Breeze, alături de soțul său, Florin Sâia, semnatarul acestui proiect necomercial, în care se cântă, cu evidentă plăcere, bossanova, de care ne era atâta dor de pe vremea Ilenei Popovici şi a Puicăi Igiroşanu... Ioana Sâia este nu numai solista, ci şi emblema, imaginea quintet-ului Breeze (alcătuit exclusiv din instrumentişti cu studii academice de muzică). La nici 25 de ani, Ioana se poate considera o femeie împlinită pe toate planurile: are un soț perfect, un copil minunat, o voce deosebită şi un proiect muzical de familie, care-i exploatează ideal înzestrările vocale. Cîntă în mod curent în engleză, portugheză sau spaniolă, declarând că se regăseşte 100% în bossanova. Ioana şi Florin au pus bazele grupului Breeze (patru români şi un cubanez cântând muzică braziliană!) de ziua fiului lor, Filip, în februarie 2011.

Un nume aproape uitat: Valenţiu Grigorescu

Octavian URSULESCU

În portretul consacrat lui Ion Cristinoiu aminteam că prin 1968 el a avut o primă tentativă de a înjgheba o formaţie, "Jolly Jokkers", din componenţa căreia făcea parte şi Valenţiu Grigorescu, un nume din păcate aproape uitat astăzi. Tocmai de aceea ne-am gândit să readucem în actualitate personalitatea din multe puncte de vedere unică a acestui compozitor, instrumentist, dirijor plecat dintre noi în 2002, în plină efervescenţă creatoare.

S-a născut în 1937, dovedind aptitudini muzicale precoce: la numai 4 ani a devenit instrumentist "profesionist", la acordeon şi percuţie, pentru că din 1950, an în care devine artist de circ, să se dedice trompetei. Sub cupola circului "Franzini", unde a activat din 1941 până în 1959, în ultimii cinci şi ca dirijor al orchestrei, execută o serie de numere incredibile prin varietate şi dificultate: acrobaţii pe sârmă, călărie acrobatică, jonglerie, acrobaţii la bară fixă, comic muzical, plus momentele de ansamblu. Tot mai cunoscut în postura de muzician, în intervalul 1960-1962 îl găsim ca solist instrumentist la Teatrul de revistă "Constantin Tănase". Simte totuşi nevoia unor studii muzicale aprofundate, aşa încât între 1962-1967 este student al Facultăţii de compoziţie, dirijat, pedagogie la Conservatorul "Ciprian Porumbescu", între profesorii cu care s-a pregătit numărându-se Zeno Vancea, Victor Giuleanu, Aurel Stroe, Florin Eftimescu. Anterior însă, din 1954 ia lecţii particulare de teorie, armonie, contrapunct şi fugă. Susţine examenul de stat în 1969, pentru că după terminarea facultăţii a fost plecat peste hotare cu propria formaţie.

A început să compună în 1954, scriind timp de 5 ani pentru numerele specifice circului muzică de tip distractiv (erau vremurile în care circul avea orchestră proprie): vals, samba, fox, cadril, marş, galop. În 1959 părăseşte cupola circului pentru a începe o colaborare fructuoasă cu teatrele de revistă din ţară, la Piteşti, Constanţa, Galaţi, Ploieşti, fiind nelipsit şi de pe afişul Teatrului de revistă "C. Tănase" şi al Teatrului de revistă şi de comedie "Ion Vasilescu", în spectacole de succes cum ar fi "Cunoştinţe… cu cântec", "Cu concertul în buzunar", "Un cântec pentru dumneata", "7 note potcovite", "Muzica, bat-o vina!", "Revista revistei", "Fără noi nu e spectacol", "Reflectorul revistei", "Vine, vine Olimpiada!", "Crizanteme muzicale", "Se caută un toboşar", "Alb şi negru", "Fantomas la revistă", "Pepsi-Variété" (în 1966 probabil se mai găsea Pepsi!), "Ca-n filme", "Fotbal Mexico '70", "Revista la volan", "Mezel-Tov" (la Teatrul evreiesc de stat). Orchestrându-şi de fiecare dată propriile compoziţii, Valenţiu Grigorescu a figurat în aceste spectacole cu diverse numere muzicale ("Cearta instrumentelor"), piese de orchestră ("Dixie", "Feerie", "Studiu pentru orchestră"), tablouri muzical-coregrafice ("În faţa porţilor închise" - curajos titlu pentru anul 1961!, "Dans cubanez", "Undeva în ţara libertăţii", "Chitariştii", "Alb şi negru", "Ritm în culori", "Circul", "Ploieşti 1920", "Magnetic", "1900 şi… ceva", "Culoare, ritm şi voioşie", "Repaus activ", "Muşchetarii", "Lumea de aur a comediei", "Fotbaliştii", "Tablou sud-american", "Sala de gimnastică", "Raliu coregrafic", "Hoţii de maşini" - ia uite, erau încă din 1971!, "Povestea maşinii", "Începerea programului", coregrafii cu care a lucrat cel mai mult fiind Sandu Feyer, Sultana Tismănaru, Nutzi Dona, T. Oroş, piese de jazz ("S-a înserat"). După cum se poate constata, fiind instrumentist şi dirijor încă de tânăr, compozitorul s-a specializat pe elaborarea unor valoroase lucrări instrumentale. Piesa "Studiu pentru orchestră", din 1963, lansată la Teatrul de revistă "Fantasio" din Constanţa, a fost preluată şi de orchestra Ansamblului artistic al UTC, dirijată de George Grigoriu, şi a fost apoi înregistrată la Radio cu orchestra condusă de Sile Dinicu, cu compozitorul însuşi la trompetă, ca şi "Feerie", în 1965, "Întâlnire" (o bossanova înregistrată în 1968 cu propria orchestră), "Balt-Orient Express", "Pe stradă" (orchestra Radio, dirijor Sile Dinicu).

Prima piesă de muzică uşoară "oficială" poate fi considerată cea din 1960, "Să nu spui că-i şi mâine o zi", cântată de Gigi Marga (care cântă şi acum cu succes în SUA, unde este stabilită!), urmată de "Bate aripă, dorule!" (1961). Din acest moment la posturile de radio se aud tot mai des cântecele semnate de el: "Dansăm amândoi" (Lucky Marinescu) - 1965, "Ca doi străini" (imprimată în 1967 de Lucky Marinescu, cu orchestra Radio dirijată de Sile Dinicu, dar reluată un an mai târziu şi în versiune orchestrală, cu formaţia Valenţiu Grigorescu), "Nici azi nu ţi-am putut vorbi" (1967, solist Florin Anca), "Voi păstra" (1968, Doina Badea). Dirijor la Teatrul de revistă şi de comedie "Ion Vasilescu" (avea sală în fostul cinematograf "1 Mai", vis-à-vis de stadionul "Dinamo", acum acolo este un bloc), devenit apoi "Teatrul judeţului Ilfov" şi mutat ulterior la Giurgiu, unde a şi sucombat, Valenţiu Grigorescu a încredinţat, firesc, multe din compoziţiile sale soliştilor acestui teatru, lansându-le în spectacolele de succes ale acestuia. Cu câţiva ani în urmă, când a fost lansată o carte retrasând biografia interpretei Lucky Marinescu, aceasta s-a întâlnit acolo cu mulţi dintre foştii ei colegi: Cornel Constantiniu, Doina Spătaru, Dorin Anastasiu, Petre Geambaşu… Din această categorie fac parte piesele "Nu regret nimic" (Ion Ulmeanu), "Nu te-am mai văzut de mult" (Dorina Drăghici), "Lasă că ştiu eu!" (Nicolae Niţescu), toate din 1970, "Cântec rupt din soare" (Rodica Paliu), "Să-mi spui un cuvânt" (Ion Ulmeanu), "Să nu mă minţi" (Lucky Marinescu), toate din 1971. O istorie interesantă a avut piesa "Când se-aude o trompetă", pe versuri de Mihai Dumbravă, din 1966. Devenită rapid şlagăr, în interpretarea Ancăi Agemolu, cu orchestra Valenţiu Grigorescu, a fost preluată de Ansamblul Armatei pentru spectacolul omonim, pentru care compozitorul a scris şi un tablou coregrafic, având ca motiv semnalul militar "Începerea programului". A participat la finala concursului internaţional de la Split (Iugoslavia), dar şi la cea a festivalului de la Mamaia, cu cântecele "Hai la drum" (1966), "Sus în munţi" (1971, George Enache), "Scrisoarea marinarului" (1973).

Fără discuţie, textierul său preferat a fost Ciupi Rădulescu, cu care a semnat zeci de succese, dar a colaborat fructuos şi cu Mihai Dumbravă, George Mihalache, Saşa Georgescu, Aurel Felea, Petre Bărbulescu, Constantin Cârjan. Alte titluri intrate în fonoteca radio-ului, dar care azi nu mai sunt, regretabil, difuzate, sunt "Cântă, cântă inimioară!" (Margareta Pâslaru), "Mi-e teama că iubesc cu-adevărat", cu Lucky Marinescu (editată pe un disc Electrecord alături de compoziţii ale lui Temistocle Popa), "Probabil că te iubesc" (Petre Geambaşu), "1 plus 1 fac 1" (Rodica Paliu), "Un om de zăpadă" (Doina Spătaru), "Un cântec pentru tine" (Norina Alexiu), "Pe bulevard" (Dorin Anastasiu), "Aur, aur" (Doina Spătaru), "Scrisoare de dragoste", "Omul" (ambele cu Cornel Constantiniu).

Paradoxal, deşi a locuit mult timp în acelaşi bloc, pe aceeaşi scară, undeva în Colentina, cu Marina Voica, nu am găsit în documentaţia noastră nici un cântec scris pentru ea. Titlurile de referinţă din creaţia lui Valenţiu Grigorescu sunt, indiscutabil, "Noapte de catifea", "Aminteşte-ţi mereu" (ambele apărute pe un disc Electrecord al lui Cornel Constantiniu), "Când se aude o trompetă" (Anca Agemolu), de care am amintit deja. A fost, se înţelege, membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor şi a murit, dureros, în anonimat…

În articolul de faţă apar, după cum se vede, numeroase nume fie trecute în veşnicie, fie uitate sau total necunoscute generaţiei mai tinere, dar care trebuie să figureze într-o eventuală istorie a muzicii uşoare româneşti.

„Şlagărele noastre toate”

Am scris, la timpul cuvenit, de excepţionala manifestare care a fost Gala Ovo Music, ediţia I, organizată la Sala Palatului de Asociaţia culturală Ovo şi Casa de producţie Ovo Music, în regia semnată de Florentina Satmari şi Lucian Nuţă. Iată că Ovidiu Komornyik ne face surpriza de a lansa pe piaţă un DVD care surprinde, în 198 de minute, o parte din incendiarul show cu 31 de artişti de valoare, între care mai toate marile vedete ale muzicii noastre uşoare colaborînd cu Ovo Music: Angela Similea, Florin Piersic, Corina Chiriac, Ovidiu Komornyik, Luminiţa Anghel, Anastasia Lazariuc, Marcel Pavel, Gabriel Cotabiţă, Anastasia Lazariuc, Gabriel Dorobanţu, Carmen Trandafir, Adrian Daminescu, Sanda Ladoşi, Adrian Enache, Silvia Dumitrescu, Mihai Constantinescu, Oana Sîrbu, Zoia Alecu, Cornel Verban, Daniel Iordăchioae, Lucia Bubulac, Ileana Şipoteanu, Alina Mavrodin, Emilia Diţu,

Gina Pop, Flavia Stoica, Carmen Rădulescu, Irina Soroiu, Mihai Dinescu, Marian Spînoche, Rozalina. Formaţia O.K.Band este alcătuită din Emanuel Gheorghe “Fisă” (chitară), Vladimir Sergheev “Vova” (tobe), Mihai Pană (vioară), Marius Căpitanu (chitară bas), Nicolae Suciu (clape), având alături grupul de backing vocal: Aida Borovină, Andreea Petricean, Georgiana Mircea. O colecţie impresionantă, în variantă video, a “şlagărelor noastre toate” din ultimele decenii!

Natalia Guberna: „Best of”

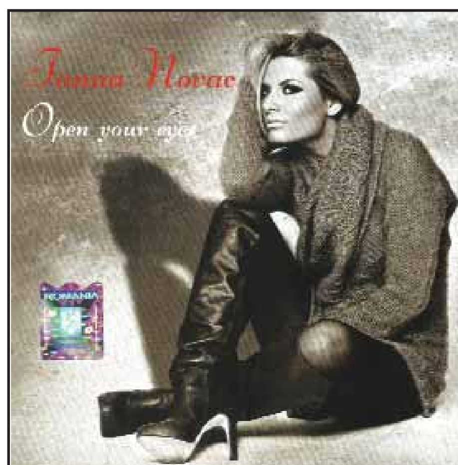
După o carieră prodigioasă, Natalia Guberna îşi vede editat, de casa Ovo Music, un (prim!) CD, reunind toate piesele de succes din această perioadă. Firesc, albumul este deschis cu hit-ul său nr. 1, “Valuri albe”, singurul cântec străin de pe disc, restul de 13 titluri fiind creaţii originale, scrise special pentru solistă de Mihai Constantinescu (3 piese), Dinu Giurgiu (5), Emanuel Gheorghe “Fisă” (2), Relu Marin, Silviu Hera şi... Natalia Guberna câte una. Dar protagonista semnează şi 4 texte, mai ales la melodii recente, albumul acoperind astfel o plajă de timp de circa 30 de ani. Alte titluri pe care le veţi re-fredona ascultând CD-ul: “Mi-ar plăcea să fiu o floare”, “Cum eşti

tu?”, “O iubire mi-a bătut la geam”, “Te chem, te-aştept”, “Noaptea dragostei”, “Aşa sunt eu”. Acest CD ne dovedeşte convingător că generaţia medie nu şi-a spus încă ultimul cuvânt în muzica uşoară românească!

Ianna Novac: „Open Your Eyes”

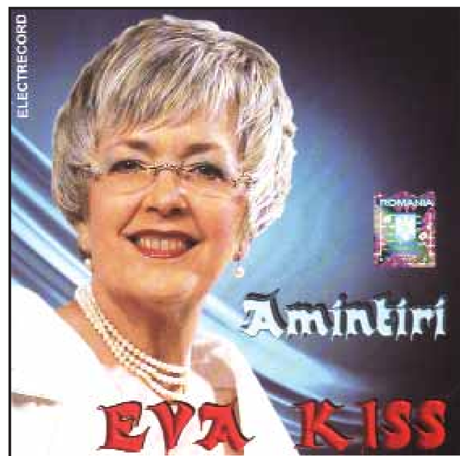
O solistă şi foarte frumoasă, şi dotată cu o voce excepţională (studiile academice o recomandă de altfel din plin) – aceasta este Ianna Novac, originară din Republica Moldova. Fosta componentă a grupului ASIA ne propune 13 versiuni inspirate ale unor pagini muzicale celebre, singura originală fiind piesa titulară, aparţinând lui Cristian Faur (cu care ar fi meritat să ne reprezinte la Eurovision, clasându-se atunci pe locul 2!) şi cântată împreună cu grupul Distinto şi Anthony

Icuagu. Nu lipsesc lucrări faimoase cum ar fi „Mamma”, „Harem”, „Un bel di vedremo”, „Besame mucho”, „Historia de un amor”, „Parla più piano”, „Caruso”, „Con te partiro”, „I believe in you” (aceasta din urmă alături de Distinto), cântate toate absolut impecabil. Laude se cuvin şi orchestratorilor: Daniel Alexandrescu, Mihai Braşoveanu, Vitalie Curilchin, Cristian Faur, George Nemeznic, Sandu Gorgoz. N-am înţeles însă de ce în booklet autorii apar cu numele de familie înaintea prenumelui, gen Puccini Giacomo, Rota Nino, Dalla Lucio...

Eva Kiss: „Amintiri”

Stabilită de ani buni în Danemarca, Eva Kiss a decis să editeze, la Electrecord, un album care, în principiu, ar fi trebuit s-o readucă în prim-planul atenţiei marelui public. N-a fost aşa pentru că, de neînţeles, solista a achiziţionat tot tirajul, nici un CD neajungând în magazine! Păcat, pentru că este o realizare de mare calitate, mai toate orchestraţiile aparţinând soţului artistei, Radu Constantin, acesta fiind şi autor al piesei “Voi iubi iubirea”. Între cele 18 titluri – mari hit-uri internaţionale interpretate impecabil, în frunte cu faimosul “Puterea dragostei”, dar şi parte din cele mai cunoscute piese încredinţate ei de compozitorii români: Camelia Dăscălescu, Jolt Kerestely, Ionel Tudor, N. Kirculescu,

Ştefan Kardoş, Dan Dimitriu, Dinu Maxer. Am fi scris că este vorba de un “Best of”, dar lipsesc mari şlagăre scrise de George Grigoriu şi Cornel Fugaru, piese pe care solista le-a cântat la spectacolul de lansare! Dar, dincolo de toate este un album încântător, dovedindu-ne că Eva Kiss are aceeaşi voce de excepţie.

Pagina de Ruxandra TOMŞA

…ca exponat de muzeu!

Din 20 iunie, Club A (care nu mai are nevoie de nici o prezentare) a mi făcut un pas (mare pentru muzica românească) în siajul oficializării rock-ului, folk-ului şi jazz-ului românesc, în sensul deschiderii unei instituţii numite generic „Rock Museum”. Un proiect despre care s-a făcut vorbire încă din 2006, tot acolo, la lansarea cărţii „Timpul chitarelor electrice”. Ieşirea din... underground la parter a demersului, în noua incintă „Music Café”, s-a produs cu două zile înainte de marele concert „Iris – 35 de ani”, o avanpremieră când s-a putut astfel lansa şi noul disc al grupului aniversat. Mai mult, pe lângă expoziţia de fotografii vernisată, a putut fi vizionată şi Integrala Remix (produsă de TVR Cultural), doar un început pentru difuzarea săptămânală, gratuit (în limita locurilor disponibile), a zeci de filme documentare dedicate numelor majore – „Cinemateca TVRockFolkJazz”!

Cu aceasta, îmi pun mare speranţe în adiţionarea în timp a unui târg al colecţionarilor de discuri, nemaivorbind de un magazin specializat în care să se lanseze şi să se vândă tot ce ţine de restituiri muzicale. De altfel, expoziţia dedicată acum Irişilor va fi urmată în toamnă, dacă nu mai repede, de o alta având în vizor sărbătoarea „Phoenix – 50 de ani”! Pe de altă parte, pe măsură ce vom strânge diversele exponate într-un depozit, orice mare concert sau festival de la Sala Palatului (dar nu numai de acolo) va putea fi însoţit în foaier de câte un vernisaj la temă. Nu excludem nici exportul diverselor expoziţii (la modul itinerant) prin diverse cluburi ori instituţii culturale din ţară, aşa cum de altfel Club A a mai avut în plan cu ani în urmă. O temă ar putea fi, prin urmare, şi marea aniversare a Casei de Cultură Studenţeşti din Bucureşti, care în toamnă împlineşte nu mai puţin de 75 de ani!

Cu siguranţă, genul acesta de muzeu şi de cinematecă nu se adresează doar tinerilor care frecventează cluburile, în particular Centrul vechi al capitalei. Ce e de făcut? Păi să mergem cu propunerile mai departe... Bunăoară, editarea unor DVD-uri cu muzică românească grupată pe diverse teme. Acum dezvolt doar una – aceea a Muzicii Bucureştiului (variantă: Bucureştiul tinereţii noastre). Care ce-ar putea cuprinde sub aşa un generos titlu? Păi clipuri (muzică dedicată metropolei) din diverse epoci, din interbelic până în prezent. Iată o propunere de sumar din goana calului, nicidecum exhaustivă, folosind doar arhiva TVR, reluând atmosfera bulevardelor, a cartierelor, a diverselor instituţii: Jean Moscopol, Zavaidoc, Cristian Vasile, Maria Tănase, Gică Petrescu, Margareta Pâslaru, Ştefan Bănică, Dan Spătaru, Colea Răutu, Aura Urziceanu & cvintetul Bucureşti, Cornel Fugaru & Sincron, Mircea Vintilă, Alexandru Andrieş, Nicu Alifantis, Angela Similea, Mirabela Dauer, Mircea Baniciu şi, nu în ultimul rând, Doru Căplescu şi Vali Sterian cu cele două senzaţionale clipuri („22” respectiv „Nopţi”) cu imagini din Revoluţia Română!

Să oferi un astfel de material dedicat Bucureştiului, în plin sezon turistic, nu mi se pare ceva ieşit din comun ci un fapt de normalitate, acum, după ce toate platformele electorale ale candidaţilor la Primărie se duc uşor în uitare. Că e A.F.C.N. (dacă e să discutăm de patrimoniu) sau A.R.C.U.B., o eventuală finanţare ar înnobila „părţile” angajate în într-o astfel de producţie nu doar trei zile, nici o singură vară. Se sesizează cineva din oficiu. Care oficiu?

Doru IONESCU

**REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL**

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, Grigore CONSTANTINESCU, Anca FLOREA, MArcel FRANDEŞ, Oana GEORGESCU, Ioan GOLCEA, Olga GRIGORESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Despina PETECEL-THEODORU, Sabin Mircea RUS, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x